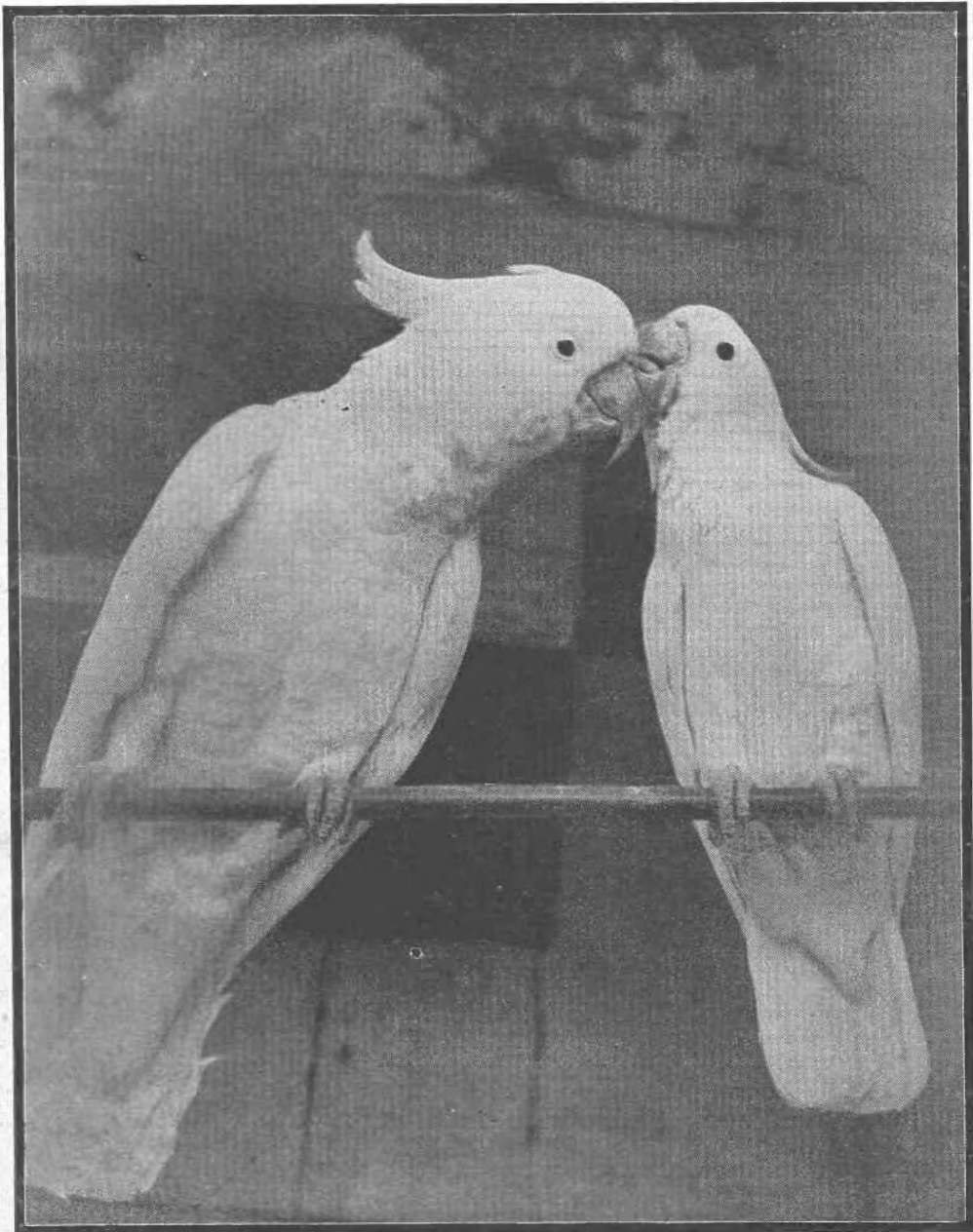

చందమామ

పిల్లల కథల మాసపత్రిక

బహుమతి
పొందిన వ్యాఖ్య

జంట విడిచి ఉండము

పంపినవారు :
రమేష్ - అంబం

త్వరలో విడుదల

వాహినీ వారి

బంగారు పాప

నర్తక-దర్శకుడు
బి.ఎన్.రెడ్డి

యస్.వి.రంగారావు-జగ్గయ్య
రామశర్మ-కృష్ణకుమారి
జమున సహించినది

ఒక బహుమతిని గెలవండి.

తప్పలను గుర్తించండి!

తప్పలు ఎక్కడున్నవి?

గోవింద, ఆచ్యుతని నేర్చుకుంటున్న బాబుడు, అధిక చిక్కుపాలయ్యాడు. అతడు అతి కొందరగా కొన్ని బినాకా చిత్రాంశ ముద్రించుటకు ఆజ్ఞాపించబడ్డాడు. కాని పని పూర్తవగానే, మేనేజరు చాలా ఆగ్రహపడ్డాడు. గోవింద, అనేక తప్పులుచేశాడు. అతని తప్పులను గుర్తించుటకు మీరు గోవిందకు సాయపడతారా? గోవింద యొక్క పని నమూనాలో ప్రతి తప్పుచుట్టూ సున్నా గీయండి, ఉదాహరణగా ఇలాంటివి:

'TOOTHPASTE' 'GREEN'

ఎంట్రి కూపన్ లో మీరు గుర్తించిన తప్పల సంఖ్యనుకూడా సూచించండి. రంగునుగాని లేక చిత్రాన్నిగాని మీరు దిద్దనక్కర్లేదు.

మొదటి బహుమతి: రిస్టువాచి - ఒమేగా, కన్స్టిట్యూషన్, అపిషియల్లి సర్టిఫైడ్. సెల్ఫ్ వైండింగ్ క్రానోమీటర్, ఆల్ ఫ్రూప్. (ఖరీదు రు. 890/-)

రెండవ బహుమతి: రిస్టువాచి - ఒమేగా, సీమాస్టర్ క్వారెండర్, ఆల్ ఫ్రూప్. సెల్ఫ్ వైండింగ్, ఏకకాలమందే తారీఖును, కాలమును తెలుపును. (రు. 500/-)

మూడవ బహుమతి: రిస్టువాచి - ఒమేగా, సీమాస్టర్, సూపర్ వాటర్ టైట్. సెల్ఫ్ వైండింగ్ వాచి, దాని ఖచితానికి 30,000 కన్నా ఎక్కువమంది విమాన పైలట్లచే ఎన్నుకోబడ్డది. (రు. 450/-)

తదుపరి 12 బహుమతులు: అగ్ ఫాక్లెక్ తెమేరాలు. (రు. 29/- ఒక్కొక్కటి)

తదుపరి 12 బహుమతులు: బేర్డింటన్ రేతెట్లు, హాకీ స్టిక్లు 1 కి (రు. 10/-)

తదుపరి 12 బహుమతులు: పెయింట్ బాక్సులు, (కుంచెలసహా) (రు. 7-8/- ఒక్కొక్కటి)

తదుపరి 500 బహుమతులు: "పాలీటెనర్" ప్రయాణపు నీటి సీసాలు. (రు. 5/- ఒక్కొక్కటి)

తదుపరి 5000 బహుమతులు: "ది బ్రెజర్ హండ్" ఒక క్రొత్త ఇంటిలోని అట, మరియు, పోటీదారులందరికీ: క్రొత్త (1955) బినాకా, సూపర్ టైంచేరిర్.

ఉచిత బినాకా టూత్ పేస్టు పోటీ;

14 సంవత్సరాల వయసును మించని పిల్లలకు;

ఎవరు గెలిచేదరు!

గోవిందయొక్క తప్పులన్నిటినీ ఒక్కొక్కదానిచుట్టూ నున్నా గీయుటవల్ల దిద్దినట్టిన్నీ మరియు ఎంట్రి కూపన్తో తప్పుల సంఖ్యనుకూడా సరిగా సూచించినట్టి పోటీదారు, గెలుపుదారు. ఎలాగైనా, ఒకరికన్నా ఎక్కువమంది గెలుపుదారులంటే, ఉత్తమ ఊతగీతాలను పంపిన గెలుపుదార్లకు, శ్రేష్టతను బట్టి, బహుమతులు ఇవ్వబడును.

ప్రతి ఎంట్రితోనూ ఒక్క గీతం మాత్రమే అంగీకరించబడును. గీతం (లేక వాక్యం)లో దంతశ్రద్ధ యొక్క ప్రాముఖ్యతనుగూర్చి 12 మాటలు మించకుండా వుండవలెను.

ఉదాహరణకు:—మీ పన్నులను తోమండి, రాత్రి, పగలూనూ; వాటిని శుభ్రంగా, వుంచుటకు, పుష్టగా, తెల్లగానూ.

ఈ పోటీకి వ్రాయబడిన ఊతగీతాలు, కీబా ఫార్మా లిమిటెడ్, వారి స్వంతమైనవగును, మరియు, వారు ప్రచారకార్యాలకు ఈ ఊతగీతాలను ఉపయోగించుటకు అనుమతించబడుదురు.

గెలుపుదారులకు లిఖితపూర్వకంగా తెలుపబడును. దీనినిగురించి ఏవిధమైన ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలు జరగవలదవు.

మా నిర్ణయమే తుదినిర్ణయం:

బినాకా కంపెనీలో పనిచేయువారియొక్క పిల్లలు ఈ పోటీలో పాల్గొనుటకు అంగీకరించబడరు.

ఈ చుక్కల గీతపొదుగునా కత్తిరించండి

ENTRY FORM — Cut along dotted line —

బి.డి. గోవిందయ్యగారి వద్ద

	<p>The daily use of</p> <p>BINACA prevents tarter formation</p> <p>Strengthens delicate gums</p> <p>Valuable for the preservation of Children teeth</p> <p>Keeps the mouth fresh and the teeth white</p>
<p>CIBA</p> <p>Trade-marks</p> <p>registered</p>	<p>THE SULPHO-RICINOLEATE TOOTH PASTE</p> <p>Binaca GREEN</p> <p>Reg. T. M.</p>

ముగింపు తేదీ 15 ఏప్రిల్ 1955

పేరు.....

చిరునామా.....

తప్పుల సంఖ్య.....

ఊతగీతం (12 మాటలు మాత్రమే).....

కీబా, పోస్టుబాక్సు నం. 1123 (కాంపిటీషన్) బొంబాయి - 1 కి, పోస్టులో పంపండి.

ఫాన్టెన్ కలములకు,
సిరాలకు
జగత్ప్రసిద్ధి పొందిన
పేరు

పైలట్

మరల ఇప్పుడు
భారతదేశములో
ప్రతి చోట
లభించుచున్నది

వాణ్యమునకు
పూచి

MANUFACTURED BY:
THE PILOT PEN CO (INDIA) LTD
CATHOLIC CENTRE, MADRAS-1.

గృహపయోగ నినిమా యంత్రం

ఈ యంత్రం ద్వారా ఇంటివద్దనే
బంధుమిత్రులతోపాటు కూర్చోని
వాస్తవమైన నినిమా లవలన
కలిగే అనందాన్ని అనుభవించండి. 35 మి. మీ. ఫిలిం దీనికి ఉపయోగించవచ్చును. దీన్ని బ్యాటరీ, లేదా ఎలక్ట్రిసిటీ (AC లేక DC) సహాయంతో నడిపించవచ్చును. వైక్యు, కార్టాస్టు, వార్తాప్రచారక ఫిల్ములు కూడా దీనిమీద చూపించవచ్చును. ఈ యంత్రంతోపాటు 10 అడుగుల ఫిల్మ్ ఉచితంగా ఇవ్వబడుతుంది. దీని వెల రు 12/8-వి. పి. పి. చార్జీలు రు. 3/- అదనపు ఫిల్మ్ టెక్నిక్స్ గణం వెల ఆ 8/-

ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలు ఇంగ్లీషులోనే జరపాలి :

SULEKHA TRADERS (C M) No. 13,
ALIGARH (U. P.)

ఆంధ్రుల చరిత్ర సంస్కృతి

ప్రతి ఆంధ్రుడు చదువ
పగిన నద్యంధము. ఆంధ్ర
రాష్ట్ర సాధనకు మిక్కిలి
తేడ్పడిన గ్రంథము.

పే. 500. వెల రు. 6 0 0

బాలసరస్వతి పిక్చరీ డిక్షనరీ

(ఇంగ్లీషు-ఇంగ్లీషు-తెలుగు)
విద్యకు, విజ్ఞానానికి, పరీక్షలో విజ
యానికి ఈ డిక్షనరీ పుష్కలమైనది.
1000 పేజీలు. పూర్తి క్లారిటీతో బైండు

మీడియం ధర 9 0 0

జెం డిక్షనరీ ధర 4 8 0

గానకళాబోధిని

ఆపూర్వ సంగీత గ్రంథము.
గొప్ప అనుభవజ్ఞులచే రచించ
బడినది. సంగీతము నేర్చుకొను
టకు, సాధనకు, పరీక్షలకు
విన్నలకు పెద్దలకు కుపయుక్త
పదు గ్రంథ రాజము.

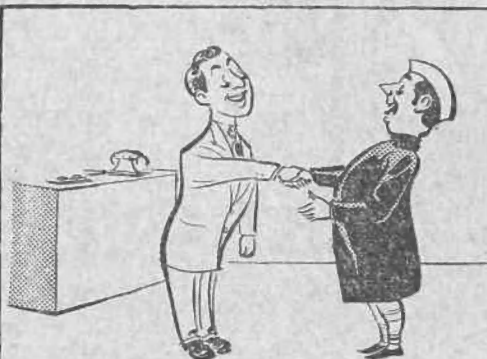
పే. 1000. రు. 10 0 0

తమ ఆర్డరుతోపాటు
అడ్వాన్సు
పంపగలరు.

వలయువారు : **బాలసరస్వతి బుక్ డిపో, కర్నూలు.**

బ్రాంచి :—నెం. 6, నుంకురామచెట్టి విధి, మద్రాసు.

FS. 402

ఆచార
ప్రకారమైన
దుస్తులు
లేక

సాధారణమైన
దుస్తులు

ఏవై నాగాని

తాతా 501 సెపిషల్

ఎక్కువ బాగా
ఉతుకుతుంది

భారతదేశపు పెట్టుబడితో, భారత
నిర్వహణ క్రింద, భారతదేశములో
తయారవుతున్నది

తాతా ఆయిల్ మిల్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్

ఎల్లప్పుడు
'చాంపియన్'నే
కొనండి.

ప్రతి చోటను దొరకు

నాణ్యమైన

ఫాంటెన్

కలము

వెల
రు. 3/8

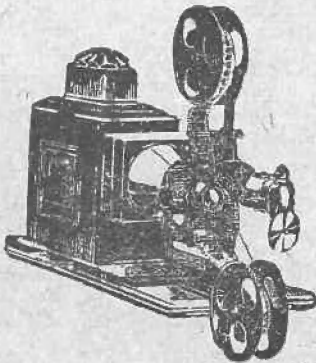
గుజరాత్ ఇండస్ట్రీస్, బొంబాయి-2.

చందాదారులకు మనవి

★

పైనెల చందమామ యీనెల చివరి
వారంలో పోస్టు అవుతవి. సకాలంలో
అందనివారు, వారి పోస్టాఫీసులో ఫిర్యాదు
చేస్తూ, పై నెల పదోతేదీలోగా మాకు
తెలియపర్చ గోరుతాము. ఆ పైబడువచ్చు
కంప్లెయింట్లు, గతనెలలో చేరలేదనే
కంప్లెయింట్లు గమనించబడవు.

మేనేజరు

హాం సినిమా ప్రాజెక్టర్

ఈ పార్టబిల్ ప్రాజెక్టర్ తో, మీరు మీ ఇంటివద్దనే నిజమైన
సినిమావల్ల కలిగే ఆనందాన్ని పొందవచ్చును. దీనిని
టార్చివల్లగాని, ఎలక్ట్రిసిటీ (ఎస్ లెక డిస్) వల్లగాని,
35 మిల్లిమీటర్ల ఫిలిమ్ ఉపయోగించి నడపవచ్చును.
(4 అ. x 4 అ.) పూర్తివన సైజులోనూ, రంగులలోనూ
ఒకేసారి బొమ్మ కదలడమూ నటించడమూ కనిపిస్తుంది.

5 గజాల ఫిలిమ్ బొమ్మల రీలున్నూ, ఉపయోగించే
విధానమును తెలిపే బొమ్మల పుస్తకమున్నూ ఉచితము. వెల రు. 12-8-0 వి. పి. పి. చార్జీలు
రు. 3-0-0. అదనపు ఫిలిమ్ రీలు : గజం ఒకంటికి అ. 0-8-0 స్పెషల్ స్క్రీన్ రు. 3-0-0.

ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు ఇంగ్లీషులోనే జరపాలి.

BHARTENDU-BHAVAN (5) P. O. HATHRAS CITY (INDIA)

మల్టీ కలర్

ఫాటో ఆఫ్ సెట్ ప్రింటింగ్ లోనూ,
ప్రోసెస్ బ్లాక్లు తయారుచేయటంలోనూ
సరికొత్త యంత్ర పరికరాలతో
విశేషమైన అనుభవంగల నిపుణులతో

ఆర్టిస్టులతో, టెక్నిషియనులతో
30'' x 40'' కెమెరా సహాయంతో

అత్యున్నత ప్రమాణాలను ఎల్లప్పుడూ
నిలబెట్టగల ఏకైక ఆంధ్రసంస్థ

ప్రసాద్ ప్రోసెస్ లిమిటెడ్.,

చందమామ బిల్డింగ్స్

వడపళని :: మదరాసు - 26.

చందమామ

తెలుగులోనే గాక, భారతదేశపు మరి ఆరు ప్రముఖ భాషలగు
హిందీ, మరాఠీ, గుజరాతీ, కన్నడ, తమిళ, మళయాళములలో
ప్రతినెలా వెలువడుతున్నది.

వివిధ భాషలలో వెలువడే ఈ పత్రికలో వ్యాపార ప్రకటన
చేయడంపల్ల, యావ వ్యాపారతదేశంలోని 1,65,000 పాఠకుల
ఆదరణతో వ్యాపారాభివృద్ధి చేసుకోవచ్చు.

వివరములకు :

చందమామ పబ్లికేషన్స్

(ఆడ్వర్టయిజ్ మెంట్ డిపార్టుమెంటు)

చందమామ బిల్డింగ్స్ :: మదరాసు - 26.

ఫోన్ : 88474.

తండ్రి : CHANDAMAMA.

అదంతా దగ్గుతో ప్రారంభమైనది...

మొదట తండ్రి దగ్గుతో యింటికి వచ్చాడు....
తరువాత తల్లికి అంటుకుంది. త్వరలోనే పిల్లలు
గూడా దగ్గుట ప్రారంభించారు .... దగ్గు .... దగ్గు
యీ విధంగా మీ కుటుంబములో సంభవించుకుండా
చూడండి. పెర్టుసిన్ టెష్ నర్ అరవై సంవత్సర
ములవైసుంచి అన్ని విధములయిన దగ్గులకు, కోరింత
దగ్గుతోసహా, త్వరితముగాను, క్షేమముగాను
స్వస్థత చేకూర్చు వివారిణి అని రుజువైనది.

కొనుడు
పెర్టుసిన్
“టెష్ నర్”

ఆందరు కెమిస్టరు వద్దను అభించును
ఇండియాలో తయారుచేయువారు

ఇన్ ఫా లిమిటెడ్, పోస్ట్ బాక్సు నెం. 1041, బొంబాయి-1
దిగువ వారితో చేసుకున్న ఒడంబడిక ప్రకారము
ఎలెఫా లిమిటెడ్, షాన్ రిచ్ టెన్ డ్రైయిన్
ప్రైవ్ కలెక్షన్ అండ్ ఎకనామిక్ రెక్రెయిటి

ILY-10-TEL

SWEETS

మా మధురానందం కొరకు

స్వాట్స్

**శ్రేష్ఠతగల
మిఠాయిలు**

**ది స్వాట్స్ కనఫక్షనరీ కం.లిడ్.,
చిత్తూరు - ఆంధ్ర.**

మద్రాసు ఆఫీసు.

254, 00 గిచ్చెట్టపేట, జి.టి.రోడ్ 3510.

వృత్తికల్పనకు పుస్తకములు

ఎలెక్ట్రిక్ అండ్ రేడియోగైడ్ (2 భాగములు)

రూ. 15/- లతో మీకు మీరే రేడియోను నిర్మించు
కోండి. దీనికి ఎలెక్ట్రిక్ సిటీ అవసరంలేదు,
రేడియో మరమ్మతులు, వైరింగు, ఎలెక్ట్రిక్ సిటీని
గురించిన సమస్తమూ నేర్చుకొనుటకు రూ. 4/-.
గురువుసహాయంలేకనే చై పీస్, జపనీస్, బర్మీస్,
రష్యన్, జర్మన్, ఫ్రెంచి మొదలైన 14 భాషలు
నేర్చుకొనుటకు రూ. 4/-, పొటోగ్రఫీ దర్శనని,
కట్టింగు (టామ్మలతో) రూ. 4/-, టీచర్ రూ. 3/-,
సబ్బుల కయారీ రూ. 3/-, ఆక్షరలుచేయుట
రూ. 3/-, గానము, నృత్యము రూ. 3/-, గ్రాయింగు,
పెయింటింగ్ రూ. 3/-, అర్థికవస్తువు (వందల
కొద్ది డిజైన్లు కలది) రూ. 3/-, వాచీల మరమ్మతు
రూ. 3/-, వి. సి. వి. చార్జీలు 0-12-0 అదనము.
డిక్షరప్రత్యక్షరములు ఇంగ్లీషులోనే వ్రాయాలి.

SULEKHA BOOK DEPOT

P. O. 13, ALIGARH (U. P.) India.

“నా చర్మ రక్షణకు

నిర్మలమైన సబ్బు అగత్యము!”

మైనూరు చందన సబ్బుయొక్క పరిమళ,
ఓషధీగుణాలు బిడ్డ శరీరమును పూర్తిగా
పరిశుభ్రము చేయుటయే గాక, లేతచర్మము చిట్టి
బాధించకుండా చేయును.

**“my skin needs
a pure soap!”**

మైనూరు చందన సబ్బు

గవర్నమెంటు సోప్ ఫ్యాక్టరీ

బెంగుళూరు

(మెంబర్ ఐ. ఎన్. టి. ఎమ్. ఎ.)

ఈ సంచికలో కథలు - వింతలు - విశేషాలు

కుండపులి (గేయకథ) ...	10	నిజాయితీ ...	40
గుడ్డివ్యాయం ...	13	యుక్తిగల అబద్ధం ...	44
పరువైన బ్రతుకు ...	18	ఆకలి కవిత్వం ...	46
సూర్యునితో పందెం (జా. క.) ...	20	మదిరావతి కథ ...	49
తోకచుక్క (సిరియల్) ...	25	పరీక్షలు ...	55
వెర్రి ఇవాన్ ...	33	సూర్యుడు ...	58
దేవరకోట ...	38	వార్తలు-విశేషాలు ...	62

ఇవిగాక - రంగులబొమ్మ కథ - చిత్రకథ,
ఫోటోశ్చిత్రాల పోటీ - మొదలైన మరిఎన్నో ఆకర్షణలు

డొంగ్రేగారి

బాలామృతం

బలహీనమైన బిడ్డలకు వుష్టినిచ్చి, పండ్లు మొలిచేటప్పుడు అయ్యే విరేచనములు నిలిపి, బలమును అరోగ్యము నిచ్చును.

K. T. Dongre & Co., Ltd., BOMBAY-4

**‘చందమామ’కు
ఏజంట్లు కావాలి**

★

ఏజంట్లు తనివొట్ల ప్రతి ఊరా చిన్న చిన్న ఏజంట్లు కావాలి. మీరు ఏజంటయి కొద్ది కాపీలుకూడా తెప్పించుకోవచ్చును. మీరు ప్రతినెలా 2-0-0 పంపుతూ వుంటే మీకు 7 కాపీలు పంపుతాము. ఈ పద్ధతిని మీకు ప్రతినెలా 0-10-0 లాభం వుంటుంది. పూర్తివివరాలకు వ్రాయండి.

చందమామ పబ్లికేషన్స్

పడపళని, మద్రాసు - 26

Godrej రిజిస్టర్డ్ గోడ్రెజ్

సిన్ థాల్

జి-11 ★ (హెక్సాక్లోరోపీన్) కలిసిన సబ్బు ఇది ఒకటే

అందువలన

లావణ్యమును పెంపొందించు సబ్బు నిజముగా ఇదే.

దుర్వాసనను పోగొట్టు సబ్బు నిజముగా ఇదే.

ముఖమునకు, వెంట్రుకలకు ఆదర్శస్నానమైనది. నేత్రములకు విరహాయకరమైనది అందువలన శిశువులకు అత్యుత్తమమైనది. చెమటపోకుండా, నల్ల మచ్చలు, మొటిమలు, కురుపులు, గజ్జి, కాల్షివేళ్ల వుండ్లు వీటిని అదుపులో పెట్టును.

సిన్ థాల్ అన్నిటికంటే మంచిది!

ఆహ్లాదకరమగు పరిమళము గల సురుగు.

★ శక్తివంతముగా పనిచేసి, దురద కలిగించక క్రిములను సంహరించి, దుర్వాసన పోగొట్టు రహాయతక పదార్థముగా సబ్బులలో చేర్చబడు వస్తువులలో మొదటిదిగా రుజువైనది ఇదే.

చందమామ

సంచాలకుడు : 'చక్ర పాణి'

ఈ ఇరవైఅయిదో తేదీన మనకు సంవత్సరాది పండగ. ఈనాడు వేకువనే లేచి, తలఁటుసోసుకొవడం మొట్టమొదటి పని. ఇది అందరూ ఎల్లప్పుడూ అవలంబించవలసిన ఆరోగ్యసూత్రం. చాలామంది ముఖ్యమైన పనులు ప్రారంభించడానికి ఈరోజు పర్వంగా యెంచుతారు. ఇవాళ మొదలెట్టిన పని ఏడాదిపొడుగునా చేస్తామనికూడా ఒక వాడుక. ఈ నమ్మిక, మనల్ని మంచి పనులు చేయమనడానికే పుట్టినట్టు తోస్తుంది. ఇదిగాక— ఈ రుతువులో కొత్తగా వచ్చే రకరకాల ఫలజాతులు కలిపి, ఉగాదిపచ్చడి చేసుకుతినడం మన సంప్రదాయం. ఇందులోని వివిధ రుచులు ఎలా ఆస్వాదంతో ఆరగిస్తామో, జీవితంలో మంచి చెడుగులుకూడా సమభావంతో అనుభవించాలని దీని అంతరార్థంగా చెబుతారు.

మార్చి
1955

సంపుటి 16
సంచిక 3

కుండపులి!

నగ్రా ఊరను గ్రామమందున
నరసయ్యను రైతు
చెఱకుటను నాటి పెంచెను
పెరిగె గడలు ఎత్తు!

పైపై దండెము కట్టించాడు
బలె చెఱకుగడలు
నవనవలాడుచు నాకనమంటే
నాణ్యమైన గడలు.

కాని రోజును గుంటనక్కలు
కక్ష గట్టనాయి

పూని గడలను నమలి రసమును
పొట్టల నింపాయి!

నక్కల పోరును తప్పించుటకు
నరసయ్య యోచించి
కొడుకును బిలిచి పెట్టించాడు
కుండపులిని దెచ్చి—

అనుధినంబును రాత్రిపూటలో
అబ్బా కొడుకున్న
బూరు బూరుమని కుండను రాచి
పులి యని చాటారు!

పాపం నక్కలు పులికొప్పులు అని
భయపడి పోయినవి,
ఒక్క నక్కయును చెఱకుదోటల
దిక్కు చూడలేదు.

(గేయకథ)

తండ్రి వచ్చి తన తనయు డుండెనని
తానూ వెనుదిరిగె !

ఒక్క రాత్రిలో నక్కల గుంపు
చిక్కెను తరుణ మని
ఒక్క పిచ్చెయును మిగులనవ్వక
ముక్కలుగా జేసి

వెళ్లిపోయినవి విజయ గర్వమున
తెల్లవారగానే—
తండ్రి కొడుకులు తోటను గాంచి
తల్లడిల్లినారు !

ఒక్క రోజున చెఱకుతోటలో
నక్క ఒకటి వచ్చి
పొంచియుండినది రాత్రియంతయు
పులిని జూడనెంచి.

కుండ చర్మమును బూరబూరు మను
చుండునట్లు రైతు
రాయుచుండగా నక్క నవ్వకొని
రమ్మని నక్కలను—

ఎవ్వరు లేని సమయం బిదియని
చివ్వన ఆ నక్క
బూరబూరుమని కుండను కాళ్ళతో
గీరుచుండె నంత !

తండ్రి తోటలో ఉన్నా డనుకొని
తనయుడు వెనుదిరిగె

అట్ట మీది బొమ్మ

పాంశప మధ్యముడైన అర్జునుడు పాశుపతాస్త్రంకోసం వెళ్ళినవాడు ఇంకా తిరిగిరాలేదు. అతని రాకను నిరీక్షిస్తూ తక్కిన సోదరులు ద్రౌపదితో సహా వనవాసంలోనే ఉంటున్నారు. ఇలా ఉండగా—యుధిష్ఠిరుడికి గల బ్రాహ్మణ భక్తినిగురించి విన్న జటాసురుడనే రాక్షసుడు ఒకనాడు బ్రాహ్మణవేషంతో ధర్మరాజువద్దకు వచ్చి, 'నేను సకలవిద్యాసంపన్నుణ్ణి. కొత్త కొత్త అస్త్రశస్త్రాలన్నీ నాకు తెలుసు. వాటిని మీకూ నేర్పదలిచి వచ్చాను' అంటూ పాండవులను నమ్మించాడు. వారు నేర్చుకోడానికి అంగీకరించారు.

ఒకనాటి ఉదయాన ఋషులూ, బ్రాహ్మణులూ సదీక్షింపుకు ఆహ్వానాలు తీర్చుకోబోయారు. భీమసేనుడు వేటకని అరణ్యానికి వెళ్లాడు. ఇదే సమయమని, కపటబ్రాహ్మణుడైన జటాసురుడు ముందుగా పాండవుల ఆయుధాలను దాచివేశాడు. తరువాత తన నిజరూపంలో ద్రౌపదిని ఎత్తుకొని పారిపోసాగాడు.

అప్పుడు అక్కడ వున్న ధర్మరాజు, నకుల సహదేవులూ ఆయుధాల కోసం వెతుక్కోగా కనబడలేదు. చెసేవితేక, నిరాయుధులుగానే వారు జటాసురుణ్ణి అటకాటుంచారు. బలీయుడైన ఆ రాక్షసుడు వారి ముగ్గురినీకూడా చంకనెత్తుకుని పరుగుతీశాడు.

ఐతే, యుక్తిపరుడైన సహదేవుడు చంకనుండి చల్లగా కిందికి జారు కొనిపోయి, ఈ విషయం భీముడికి అందించాడు. ఈలోపల ధర్మరాజు జటాసురుడితో ధర్మవాదనకు దిగి, వాడి వేగం తగ్గించాడు. అంతలోనే గదాయుధుడైన భీమసేనుడు గర్జిస్తూ వచ్చాడు. అది చూచి జటాసురుడు—ధర్మరాజునీ, నకులుణ్ణి జారవిడిచి, ద్రౌపదినిమట్టుకు ఎత్తుకొని అకాశానికి లంఘించాడు.

వెంటనే భీమసేనుడు ఒక మహావృక్షాన్ని పెల్లగించి వాడిని కొట్టేసరికి, వాడు పర్వతంలా నేలను కూలి, ద్రౌపదిని ఒకచోట ఉంచి, భీమసేనునితో కలియబడ్డాడు. ఉభయులకూ మధ్యని ముష్టియుద్ధమే గాక గదలతోను, వృక్షాలతోను గొప్పయుద్ధం జరిగింది. చివరకు, జటాసురుణ్ణి భీమసేనుడు గగన మార్గానికి ఎగరవేయగా, వాడు కిందపడి ముఖం పగిలి చచ్చాడు. ఈ విధంగా పాండవులు ధైర్యంతో కష్టాలను ఎదుర్కొంటూపోయారు.

గుడ్డి న్యాయం

ఒక గ్రామంలో ఇద్దరన్నదమ్ము లుండే వారు. పెద్దవాడు మోతుబరి. చిన్నవాడు పేదరైతు. చిన్నవాడు ఒకసారి పొలానికి మన్ను తోలవలిన వచ్చి అన్నదగ్గిరికి వెళ్ళి ఎడ్లూ బండి ఇవ్వమని అడిగాడు. ఎడ్లకు బాగా ఉలవలుపెట్టి, చీకటి పడేలోగా బండి వప్పగించే షరతుమీద అన్న ఒప్పు కున్నాడు. తమ్ముడు పని ముగించుకుని బండి అన్న ఇంటికి తొందరగా తోలుకు రావటంలో అజాగ్రత్తవల్ల ఒక ఎడ్డు కొమ్ము గోడకు తగిలి అది దాదాపు మొదలంటా విరిగిపోయింది.

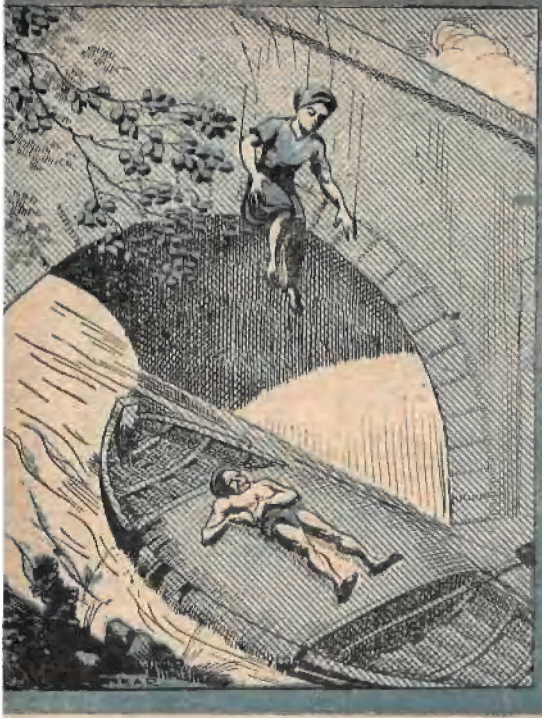
అన్న తమ్ముడిపై కోపించి వ్యాజ్యం వేయదలిచాడు. న్యాయాధికారి పొరుగు బస్తీలో ఉన్నాడు. అప్పటికప్పుడే బయలుదేరి అన్నదమ్ములిద్దరూ ఆ గ్రామానికి వెళ్లారు. ఆపూరి పెద్దరైతు ఇంట్లో ఆ రాత్రికి ఉన్నారు. పెద్దరైతు అన్నను చాలా

మర్యాద చేశాడుగాని తమ్ముణ్ణి పలకరించ నైరా లేదు. తమ్ముడు మధ్యఇంటో ఒక బల్లమీద పడుకున్నాడు. అలిసిపోయి ఉండటంచేత అతనికి కాస్త కునుకు పట్టింది. కలతనిద్రలో అతడు బల్లమీద పొల్లిగిలి కిందపడ్డాడు. కిందనే చాపమీద పెద్దరైతు మనవడు యేడాది వయసువాడు పడుకోబెట్టి ఉన్నాడు. తమ్ముడు ఆ చంటి బిడ్డమీదనే పడ్డాడు. ఆ బిడ్డ కాలు కాస్తా విరిగిపోయింది. వైద్యుడు వచ్చిచూసి అవిటి కాలుతో పెరుగుతాడని చెప్పాడు.

పెద్దరైతుకు చాలా కోపం వచ్చింది. అతడుకూడా పేదరైతుమీద వ్యాజ్యం వేయ నిర్ణయించి న్యాయస్థానానికి బయలుదేరాడు.

పెద్దరైతు ఇంటినుంచి న్యాయస్థానానికి వెళ్ళే దారిలో ఒక కాలవా, దానిపై ఎత్తుగా వంతెనా ఉన్నాయి. పెద్దరైతూ, అన్నా, తమ్ముడూ ఈ వంతెనపైకి వచ్చేసరికి

తమ్ముడికి ఆత్మహత్య చేసుకుందా మని పించింది. తాను చేసినవి రెండూ తప్పులే. కాదని ఏ న్యాయాధికారి మాత్రం ఎలా అంటాడు ?

‘అసలే దరిద్రపు జీవితం. అందులో జైలుబాధకూడా దేనికి ?’

ఈవిధంగా ఆలోచించుకుని పేదరైతు వంతెన మీదినుంచి కాలవలోకి గెంతేశాడు. కాని అదేసమయంలో వంతెన కిందనుంచి ఒక పడవ ఇవతలికి రావటమూ, ఆ పడవ బాపుపైన పడుకుని ఉన్న ఒక మనిషిమీద పేదరైతు పడటమూ, ఆ మనిషి చావటమూ జరిగింది.

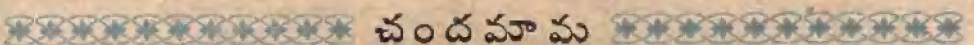
చచ్చిపోయినవాడి కొడుకు పేదరైతును నానా తిట్లుతిట్టి, ఫిర్యాదీలలో ఒకడుగా చేరి న్యాయస్థానానికి బయలుదేరాడు.

పేదరైతు హృదయం భగ్గున మండ సాగింది. తాను వించేసినా నేరమే అవు తున్నది. ఏం చేసేట్టు ?

“ఇన్ని ఘోరాలు తెలియక చేశాను. ఈసారి తెలిసి చేస్తాను. న్యాయాధికారి నాకు విరుద్ధంగా తీర్పుచ్చాడో, వాడి మాడు పగలగొట్టేస్తాను !” అనుకుని పేదరైతు, దారిలో కనబడిన ఇటుకముక్క పెద్దది ఒకటి తన పైసంచలో మూటగట్టుకుని ఫిర్యాదీలతోబాటు న్యాయస్థానానికి వెళ్లాడు.

మొదటగా మోతుబరి ఆయిన అన్న గారు తమ్ముడిపై ఫిర్యాదు చేశాడు. తన దగ్గిర బండి, ఎడ్లూ కీసుకుని వాడు కొవటమే గాక బండి తోలేటప్పుడు బుద్ధి పూర్వకంగా ఒక ఎద్దు కొమ్ము విరగగట్టా డని అన్న న్యాయాధికారితో అన్నాడు. ఈ సమయంలో తమ్ముడు తన పైబట్ట కొంగున కట్టిఉంచిన ఇటుకరాతి మూట ఎత్తి న్యాయాధికారికి చూపించాడు.

ముద్దాయి తనకో పంద రూపాయలిస్తా నని సంజ్ఞ చేస్తున్నాడనుకుని న్యాయాధికారి ఈవిధంగా తీర్పుచెప్పాడు :

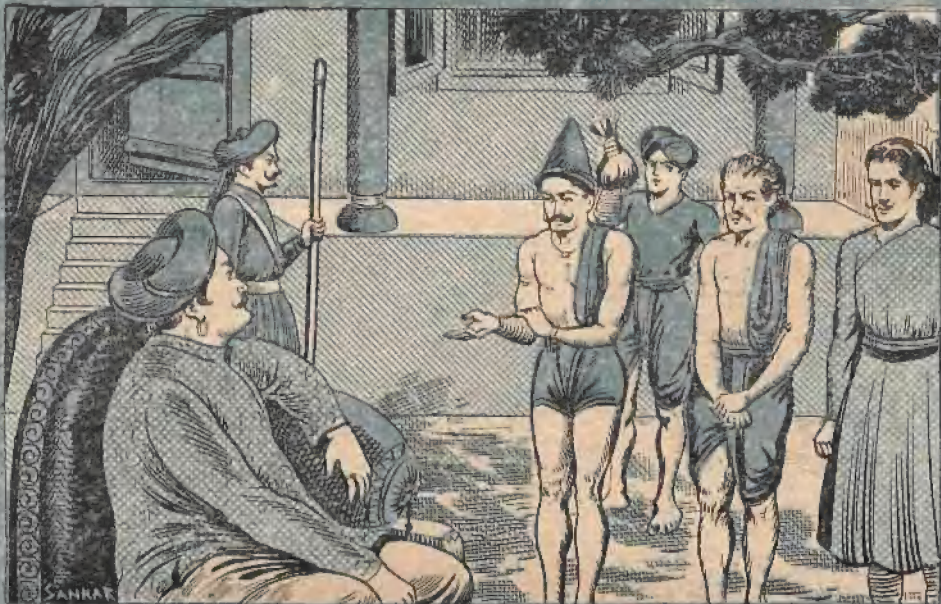
“నీ యెద్దు కొమ్ము విరగగట్టాడు కనక ఆ కొమ్ము తిరిగి పెరిగేదాకా ఆ ఎద్దు మేత ఖర్చులు వగైరా తానే భరిస్తూ ఎద్దును తన వద్దనే ఉంచుకోవలసింది.”

రెండవ ఫిర్యాదు బస్తీకి చెందిన పెద్ద రైతుది. ముద్దాయి బల్లమీడినుంచి పడి చంటివాడి కాలు శాశ్వతంగా అవిటికాలు చేసేశాడని ఫిర్యాదు.

ఈసారికూడా తమ్ముడు ఇటుకరాతి మూట చూపి న్యాయాధికారిని బెదిరించాడు. మళ్ళీ ఇంకో వందరూపాయలు లంచంకింద ముట్టుతవని న్యాయాధికారి ఈ విధంగా తీర్పు చెప్పాడు :

“ఫిర్యాది మనపడి కాలు శాశ్వతంగా అవుడయిపోయింది కనుక, ముద్దాయి తన కుమారుణ్ణి, ఏడాది వయసువాణ్ణి ఫిర్యాదికి ఇచ్చి ఆ అవిటి కుర్రవాణ్ణి తీసుకోవాలి. ముద్దాయికి ఆ వయసుగల కొడుకు లేని పక్షంలో, కొడుకు కలిగి ఏడాదివాడయే దాకా ఫిర్యాది ఆగాలి.”

మూడవ ఫిర్యాదు పడవప్రయాణికుడి కొడుకుది. ముద్దాయి వంతెనమీదినుంచి పడవపైభాగాన ఉన్న ఫిర్యాది తండ్రిపై దూకటంచేత ఫిర్యాది తండ్రి చని పోయాడు. ఇందుకుగాను ముద్దాయికి తగు శిక్ష విధించాలి.

మూడోసారి పేదరైతు తన మూటను న్యాయాధికారికి గట్టిగా చూపాడు. తనకు మూడోవంద లంచం ముట్టబోతున్నదనుకుని న్యాయాధికారి సంతోషించి ఈ విధంగా తీర్పుచెప్పాడు.

“ముద్దాయి పడవపై ప్రయాణం చేయాలి. ఆ పడవ సరిగా పంకెనకిందుగా వచ్చినప్పుడు చచ్చిపోయినవాడి కుమారుడైన ఫిర్యాది పంకెనపైనుంచి ముద్దాయి మీదికి దూకాలి.”

విచారణ ముగిసింది. ఈ గండాలు మూడూ గడిచి బయటపడినందుకు సంతోషిస్తూ పేదరైతు బయటికి వస్తుండగా

న్యాయాధికారి బంట్రోతు అతడి దగ్గరకు పరుగెత్తుకుంటూ వచ్చి:

“బాబుగారు, తమరి నడిగి వెంటనే మూడువందలూ పట్టుకురమ్మంటున్నారు!” అంటూ తొందరచేశాడు.

“మూడువంద లేమిటి?” అన్నాడు పేదరైతు.

“మూడు కేసులకూ లంచమిస్తామని మూట చూపించారుటగా?” అన్నాడు న్యాయాధికారి బంట్రోతు.

పేదరైతుకు మండిపోయింది. “ఇదుగో, చూడు! ఈ మూటలో ఉన్నది డబ్బుకాదు. ఇటుకకాయ! మీ న్యాయాధికారి నాకు విరుద్ధంగా తీర్పు చెప్పివుంటే, తరవాత ఏమైనాసరే, దీంతో ఆయన బుర్ర పగల గొట్టేవాణ్ణి. అవని చేస్తాననే సంజ్ఞచేశాను. వెళ్ళి ఆయనతో చెప్ప,” అన్నాడతను.

బంట్రోతు మాటలు విని న్యాయాధికారి, “బతుకుజీవుడా! వాడికి విరుద్ధంగా తీర్పు చెప్పానుకాను. లేచినవేళ మంచిది!” అనుకున్నాడు.

తమ్ముడు న్యాయస్థానం దాటిరాగానే అన్న వచ్చి చేతులు రెండూ పట్టుకుని, “తమ్ముడా, అయిందేదో అయింది. నా ఎద్దును విడిచావంటే నూరు రూపాయ

చందమామ

లిచ్చుకుంటాను. చాలా డబ్బుపోసి కొన్న ఎద్దు," అన్నాడు.

తమ్ముడు మారుమాటాడలేదు. అన్న ఇచ్చిన డబ్బుసంచిని మెదలకుండా రొండిన దోపుకున్నాడు.

అన్న బ్రతికి బయటపడ్డాంరా బాబూ అనుకుంటూ వెళ్ళిపోయాడు.

కొంతదూరం నడిచేసరికి పెద్దరైతు వచ్చి పేదరైతుతో, "చూడు, బాబూ! అవుడో. చెవుడో, నా మనవణ్ణి నాయంటనే పెరగనీ. నాలుగు పుట్టు మంచిధాన్యం నా బళ్ళమీద తోలించిపెడతాను. ఇదికూడా ఉంచు. మా వూరు వచ్చి మా యింట రెండుపూటలుండకుండా వెళితే నే నూరు కునేది లేదునుమా!" అంటూ చేతికి ఒక సంచి అందించాడు.

తమ్ముడు పెద్దరైతు యిచ్చిన డబ్బు సంచి తీసుకుని వీలయినప్పుడు అతని యింటికి అతిథిగా వస్తానని చెప్పాడు.

తరవాత పడవప్రయాణీకుడు అతణ్ణి సమీపించాడు.

"అయ్యా, చూడండి! నేను మొదటి నుంచి వద్దంటూంటే మావాళ్ళు పోరి ఫిర్యాదుచేయించారు. మీరుమాత్రం మా నాన్నను కావాలని చంపారగనకనా? మీరు నన్నింతతో వెదిలిపెడితిరా మీకు నా శక్తికొద్దీ ఇచ్చుకుంటాను," అంటూ బరువైన సంచి ఒకటి చేతికిచ్చి, ఒక్క దణ్ణంపెట్టి దాటిపోయాడు.

ఇంతకాలానికి తమ్ముడి దరిద్రం తీరి పోయింది. చెడుకూడా ఒక్కొక్కప్పుడు మంచికే వస్తుందనుకుంటూ అతను ఇంటికి వెళ్ళిపోయాడు.

తరవాత ఆ వచ్చిన డబ్బులో కొంత పెట్టి ఒక జత ఎద్దనూ, మిగిలిన డబ్బుతో కొంత పొలం కొన్నాడు.

అనాటినుంచి సొంత వ్యవసాయం చేసు కుంటూ సుఖంగా జీవితం గడిపాడు.

పర్వమైన బ్రతుకు

ముస్లిములకు పవిత్రయాత్రా స్థలమైన మక్కానగరపు రాజవీధి వెంబడి ఒకనాడు ఇస్లాముమత ప్రవక్త అయిన మహమ్మద్ నడిచివెళుతున్నాడు. ఇంతలో ఒక ముష్టి వాడు ఆయనను సమీపించి, “అయ్యా, నిరుపేదకు ధర్మం చెయ్యండి. అల్లా కటాక్షం ఉంటుంది,” అని యాచించాడు.

మహమ్మద్ ఆగి ముష్టివాణ్ణి పరిశీలించాడు. వాడు ఆటే వయసుగలవాడు కాదు. చేతిలో ఒక మూకుడున్నది. చిరిగి పోయి మాసి మట్టికొట్టుకుని వున్న ఒక గొంగళి కప్పుకున్నాడు. వాడిలో దైన్యం ఉట్టిపడుతోంది.

“ముష్టి ఎత్తుకోవలసినంత నిరుపేదవా?” అని అడిగాడు మహమ్మద్.

“అయ్యా, ఈ ప్రపంచంలో నాకున్న దల్లా ఈ గొంగళి, ఈ మూకుడూ మాత్రమే,” అన్నాడు బిచ్చగాడు.

“అయితే వాటిని నా కిచ్చేయ్యి!”

అన్నాడు మహమ్మద్.

మహమ్మద్ ఉద్దేశం గ్రహించలేక బిచ్చగాడు తన గొంగళి, మూకుడూ ఆయన కిచ్చేశాడు. వెంటనే మహమ్మద్ వాటిని దారెపొయ్యేవారికి అమ్మేశాడు. నిజానికి వాటికి విలువ ఏమీలేదు. కాని అమ్మిన వాడు మహమ్మద్ కనక వాటికి చాలా మంచి ధరే వచ్చింది.

ఇదిచూసి బిచ్చగాడు లబలబలాడాడు.

“అయ్యా, నాకున్న సొత్తు కాస్తా అమ్మేశారు. గొంగళి లేకపోతే ఈ రాత్రీకి నేనేం కప్పకోను? మూకుడు లేకుండా ఎందులో అన్నం తినను?”

మహమ్మద్ తాపీగా జవాబిచ్చాడు :

“నాయనా, అవి నీ సొత్తుకాదు, నీ ఆపమానం. అవి ఉన్నంతకాలం నీకు మానవత్వం లేదు. ఈ డబ్బు తీసుకుపోయి బజా

రులో గొడ్డలి ఒకటి కొనుక్కో. దానితో అడవిలో కట్టెలు కొట్టు. వాటిని తెచ్చి విక్రయించి ఆకలి బాధా, చలి బాధా తీరే ఉపాయం చూసుకో. ఇప్పటి నీ స్థితిలో పరువైన బ్రతుకు నీకు మొదట్లో బాధా కరంగానే ఉంటుంది. అయినా పట్టుదల పడలకు. రెండు వారాల అనంతరం నాకు మళ్ళీ కనిపించు!" అన్నాడు.

గత్యంతరం లేక బిచ్చగాడు ప్రవక్త చెప్పినట్టే చేశాడు. గొడ్డలి ఒకటి కొన్నాడు. దానితో అడవికి పోయి కట్టెలుకొట్టి వాటిని అమ్ముకుని జీవించసాగాడు.

రెండు వారాలు గడిచాయి. ఆ వ్యక్తి తిరిగి ప్రవక్తను చూడవచ్చాడు. మహమ్మద్ అతన్ని గుర్తించలేకపోయాడు. ఎందుకంటే ఇప్పుడా మనిషిలో ఏమీ దైన్యంలేదు. శరీరం దృఢంగా ఉంది. చూపులో చురుకు తనం వచ్చింది. చవుక బట్టలే కట్టినా శుభ్రంగా ఉన్నాయి.

"అయ్యా, నాకు కొత్త జీవితం ప్రసాదించారు. ఒకరిని చెయ్యిచాచి అడగకుండా నా పొట్ట నేను పోసుకొంటున్నాను. ఇంకొకరిని పోషించగల స్థితిలో కూడా ఉన్నాను. నా ఆరోగ్యంకూడా బాగున్నది!" అన్నాడు మాజీ బిచ్చగాడు.

"కరుణామయుడైన అల్లాకు చెయ్యెత్తిన ముస్కరించు. నీవు నీ జీవితాన్ని బాగు చేసుకోవటమే గాక, నీ మూలంగా ఈ దేశానికి కలుగుతున్న అవమానాన్ని తొలగించావు. ఇది యాత్రాస్థలం. ఇక్కడికి వేసకువేలు జనం ప్రపంచం నాలుగు మూలలనుంచి వస్తారు. నీ మాతృదేశంలో మానవత్వాన్ని కోల్పోయిన బిచ్చగాళ్ళున్నారని వారు తమ దేశాలకు పోయి చెప్పుకుంటారు. అంతకన్న అవమానకరమైనదేమైనా ఉందా? కాయకష్టం చేసి జీవించటంకన్న పరువైన పని మనిషికి లేదు!" అని మహమ్మద్ హితబోధ చేశాడు.

సూర్యునితో పందెం

బ్రహ్మదత్తుడు కాశీరాజ్యాన్ని పాలించే కాలంలో ఒకప్పుడు, చిత్రకూట పర్వత ప్రాంతాన తొంభైవేల హంసలు నివసిస్తూ ఉండేవి. ఆ కాలమందే బోధిసత్వుడు ఒక హంసగా జన్మించాడు. ఈ హంస అనేకమైన సుగుణాలతోపాటు అపరిమితమైన వేగం కలిగివుండటంచేత, తొంభైవేల హంసలకూ అది పెద్దబంది.

ఇన్ని ఉత్తమ గుణాలూ, శక్తులూగల ఈ హంసల పెద్దకు 'రాజహంస' అని పేరు.

ఒకనాడు రాజహంస, తన గుంపుతో సహా, సరోవరంలో విహరించి ఇంటికి మరలుతూ, కాశీరాజ్యంగుండా రావడం తటస్థించింది. బ్రహ్మాండమైన ఆ పక్షుల గుంపు చూస్తే, కాశీరాజ్యమంతటా బంగారు చాందినీ పరిచినట్టుగా వుంది. కాశీరాజు ఆశ్చర్యంతో ఆట పరికించాడు. ఆ పక్షులన్నిటిలోనూ, చుక్కలలో చంద్రుడిలా

వెలిగిపోయే రాజహంస కాశీరాజును మరింత ఎక్కువగా ఆకర్షించింది.

ఆ రాజహంసలో మంచి తీపి, తేజస్సు మొదలైన రాజలక్షణాలు ఉండటం కాశీరాజు గమనించాడు. దివ్యమైన ఘృష్ణమాలికలు, పూజాద్రవ్యాలూ తెప్పించి, వాటితో రాజహంసకు స్వాగతమిచ్చాడు.

ఘనమైన ఈ స్వాగతం ఆప్యాయంతో అందుకొన్నది రాజహంస. తన పరివారంతో కూడ కొన్నాళ్ళు అక్కడ వుండి, కాశీరాజు ఆతిథ్యం పొంది, ఇంటికి మరలిపోయింది.

ఆ క్షణంనుంచి కాశీరాజుకు రాజహంస పైన గల మమత మరింత అతిశయింప సాగింది. ఇప్పుడాయన మనస్సంతా రాజహంసపైనే ఉంటున్నది. అహర్నిశలు దానినిగురించే తలంపు. ఏ క్షణమందు ఏ దిశనుండి ఆ రాజహంస వస్తుందో అని వెయ్యి కళ్ళతో కనిపెట్టి చూస్తూవుండేవాడు.

ఒకనాడు చిత్రకూట పర్వతప్రాంత మందలి హంసలలో రెండు చిన్నారి హంసలు రాజహంసవద్దకు వచ్చి, “రాజా! మాకు సూర్యునితో పందెం కడదామని సరదాగా వుంది” అంటూ, వాటి మనస్సు లోని ఉద్దేశం వెల్లడించివై.

ఈ మాటకు రాజహంస “ఓసీ కూన ల్లారా!—సూర్యుడితో యేమిటి, మీరు పంపెం కట్టడ మేమిటి? విద్వారం!—సూర్యుని వేగం ఎంతటిదో మీకు తెలియదు. కనుకనే అజ్ఞానంలో పడ్డారు. మీరు ఆయనతో పరుగెత్తలేరు సరికదా, పందెంలో మీకు ప్రమాదమూ, ప్రాణాపాయమూ కూడా కలగవచ్చు. అందుచేత, మీరిద్దరూ ఈ పిచ్చి పూహలు కట్టిపెట్టండి,” అని హితవు చెప్పింది.

హంసపిల్లలకు ఆ హితవు నచ్చలేదు. మళ్ళీ మరొకనాడు పోయి రాజహంసను అనుమతి కోరినై. ఈసారి అలానే చెప్పింది రాజహంస. అంతటితోనైనా ఊరుకోకుండా మూడోసారి పోయి మళ్ళీ అడిగినై పిల్లలు. ఈమారూ రాజహంస అంగీకరించలేదు.

ఇది పనికిరాదని తలచి, తమ సత్తువ తెలియని హంసపిల్లలు రెండూ, యజమానికి తెలియకుండానే యుగంధర పర్వత

శిఖరానికి ఎగిరిపోయినై. ఈ శిఖరం, సూర్య మండలానికి తాకుతున్నదా అనిపించేటంత ఎత్తయింది. కనుక ఆ శిఖరంమీద మకాం చేసి, సూర్యునితో పందెం వేదామని హంస పిల్లల పూహ.

యథాప్రకారం రాజహంస తన పరివారాన్ని లెక్కచూచుకోగా రెండు హంసలు తగ్గినై జరిగిన సంగతి గ్రహించి, అది విచారించింది. విచారిస్తే లాభమేముంది! వాటిని ఎలా బనారక్షించాలనుకుంది.

వెంటనే తనుకూడా యుగంధర పర్వత శిఖరానికి చేరుకుని, హంసపిల్లలకు తెలియని విధంగా ఒకచోట కూర్చుంది.

సూర్యోదయం కాగానే హంసపిల్లలు సూర్యునితోపాటు, ఎగర సాగినై. రాజహంస కూడా వాటిని అనుసరించింది.

హంసపిల్లలు రెండింటిలో చిన్నది మధ్యాహ్నం వరకూ ఎగిరి, రెక్కలలో మంటపుట్టి, సోలి పడిపోయింది. పడిపోయేటప్పుడు దానికి రాజహంస కనబడగా, "రాజా!—నావల్ల కాలేదు. ఓడిపోయాను..." అన్నది, నిస్పృహతో. అప్పుడు రాజహంస 'ఫరవాలేదు, నేనున్నానుగా!' అంటూ, మంచి మాటలతో దానిని రెక్కలపై కెక్కించుకుని పోయి ఇంటివద్ద తక్కిన గుంపుతో చేర్చింది.

మరి కొంచెంసేపటికి రెండవ హంస విల్లకుకూడా రెక్కలలో సూదులు పొడిచి నట్టు బాధ కలిగి, సోలిపోయింది. అదీ రాజహంసను చూచి నిస్పృహతో దీనంగా పలికింది. దానికికూడా రాజహంస ధైర్యం చెప్పి, రెక్కలపై ఎక్కించుకొని, చిత్ర కూటం చేర్చింది.

ఈవిధంగా తన పరివారంలోని రెండు పక్షులు ఓడిపోవటం సహించలేక, రాజహంస తనే పందెంవేయాలని బయల్దేరింది. చెప్పనలవికాని సహజవేగం గల రాజహంస ఎగరడం ప్రారంభించిన కొద్ది సేపట్లోనే సూర్యబింబాన్ని కలుసుకోవడం

దాటిపోవడమూకూడా జరిగింది! సూర్యుని సత్తువ ఎంతటిదో చూదామనుకొన్నది కాని, రాజహంసకు పందెం ఎందుకు? దీనివల్ల దానికి కలిసివచ్చేదేమిటి?

కనుక, ఇష్టంవచ్చినట్టు కొంచెంసేపు చుట్టి చుట్టి, ఓవరకు ఆలసటచేత భూలో కానికి దిగివచ్చి, కాశీరాజ్యం చేరుకున్నది. కన్నులు కాయలుకాచేటట్టు కనిపెట్టుకొని వున్న కాశీరాజు రాజహంసను చూడగానే తన్మయుడైపోయాడు.

రాజహంసను తన బంగారు సింహాసనం మీద కూర్చోబెట్టి, బంగారు పళ్ళెంతో పాయసం, బంగారు కలశితో చల్లటి పానకం తెచ్చి దాని ముందు పెట్టారు. అది కొంచెం స్తిమితపడ్డ తరువాత రాజు కుశలప్రశ్నలు ప్రారంభించాడు. జరిగిందంతా పూసగుచ్చి నట్టు చెప్పింది రాజహంస.

అది చెప్పిందంతా విని, రాజు, 'పక్షి రాజా!—సూర్యునితోనే పందెంకట్టి, అతనిని మించిన నీ ప్రజ్ఞ ఎటువంటిదో చూడ వేడుకగా వున్నదన్నాడు. అప్పుడు రాజ హంస రాజుకు తన శక్తిని చూపించదలిచి, 'రాజా!—నీ రాజ్యంలో, మెరపు మెరసే టంతకన్న వేగంగా బాణం వదలగల మేటి విలుకాండ్రు వుంటే వారిలో నలుగురను

ఇక్కడికి రప్పించు.' అన్నది. రాజు విలుకాండ్రును పిలిపించాడు.

ఉద్యానవనంలో ఒక నలుచదరపు స్తంభం ఉన్నది. విలుకాండ్రు నలుగు రనూ అస్తంభం నాలుగువైపులా నించో బెట్టింది రాజహంస.

తరువాత తన మెడకు ఒక గంట కట్టుకుని, స్తంభంపైన కూర్చున్నది.

'నేను సంజ్ఞ చేయగానే మీరు నలు గురూ బాణాలు వదలండి. నేను ఎగిరి వెళ్లి, మీ ఒక్కొక్కరి బాణమే తెచ్చి మీ ముందు పెడతాను. ఐతే, నా మెడలో ఉండే గంట చప్పుడువల్లనే మీరు నా గమనాన్ని

తెలుసుకోగలరుగాని, నన్ను కంటితో చూడమంటే ఎంతమాత్రం సాధ్యంకాదు” అని చెప్పింది. ఆ ప్రకారమే, మెరపు మెరసేటంతలో విలుకాండు వదిలిన నాలుగు బాజాలూ తెచ్చి రాజహంస, వాళ్ల వాళ్ళముందు పెట్టింది.

రాజు, పరివారమూ ఆశ్చర్యభరితులయారు ‘రాజా!—చూచావా నావేగం! ఇది, నేను అతి మెల్లగా ఎగిరినప్పటి కనిసపు వేగం అన్నమాట. దీన్నిబట్టి అసలు, వేగం అనేది ఎటువంటిదో ఊహించగల వేమో చూడు’ అన్నది.

అత్రంతో రాజు ‘పక్షిరాజా!—నీ వేగం ఎటువంటిదో మచ్చు చూడగలిగాము. మరి, ఇంతకు మించిన వేగం మరెవరికైనా ఉన్నదా?’ అని ప్రశ్నించాడు.

అందుకు రాజహంస “లేకేమి!—నేను నాశక్తి అంతా వినియోగించి అత్యంత వేగంగా ఎగిరినప్పటికీ నాకంటే వెయ్యి

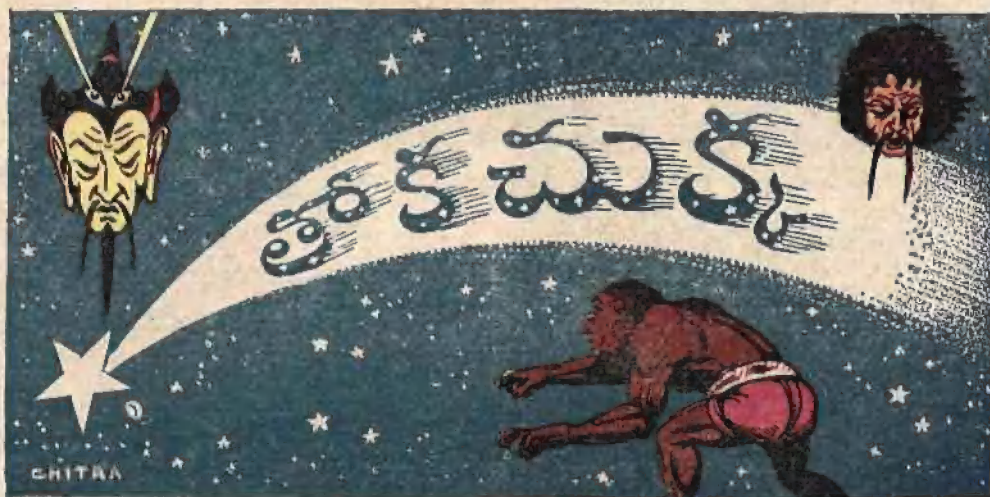
రెట్లు వేగంతో పరుగు తీసే మహాశక్తి ఒకటి ఉన్నది. అదే ‘కాలం’ అనే సర్పం!—ఆ కాలసర్పం అనుక్షణమూ ఈ ప్రపంచమందలి జీవులను వర్ణింప తరలకాని ప్రచండ వేగంతో నాశనం చేస్తున్నది...” అని చెప్పేసరికి, రాజు భయంతో కంపించిపోయాడు.

అప్పుడు రాజహంస రూపంలో ఉన్న బోధిసత్వుడు కాశీరాజుకు ఈ విధంగా తత్వబోధ చేశాడు :

“రాజా!—కాలసర్పం ఒకటి ఉన్నదన్న మాట గుర్తుంచుకొన్నవాళ్ళకు భయపడ పనేలేదు. నితమంతుడవై, ధర్మాత్ముడవై, పరిపాలన సాగించేలంతవరకూ నీకు ఎవ్వరి వల్లనూ ఎట్టిభయమూ లేదు. కనుక నీ విధులు నిపు సక్రమంగా నెరవేర్చుకో” అని హితవుచెప్పాడు.

బోధిసత్వుడు చెప్పిన హితవుప్రకారం కాశీరాజు ధర్మపాలనచేసి, కీర్తిగడించాడు.

15

[నవదత్తుణ్ణి వెతుక్కుంటూ బయలుదేరిన సమరసేనుడు, అపృష్టవశాత్తూ తన సైనికులు మొనలి వాక బడకుండా కాపాడాడుగదా? వాళ్ళద్వారా వ్యాఘ్రుడత్తుడు ఎటు వెళ్ళు తున్నాడీ గ్రహించాడు. నవదత్తుడు హెచ్చరికగా చెట్టుకు కట్టిపొయిన పత్రంకూడా అతడి కంటబడింది. కాని అదేసమయంలో ఆకట్టి వ్యాఘ్రుడత్తుడు ఎదిరించాడు. తరవాత—]

సమరసేనుడు తమపై బాణాశర్షం కురిపిస్తున్నవా రెవరైందీ తెలుసుకునేందుకు ఆట్టికాలం పట్టలేదు. “వ్యాఘ్రుడత్తుడికీ జై! వ్యాఘ్రమండలానికి జై” అన్న వాళ్ళ కేకలూ, అరుపులూ కొండగుహలు ప్రతిధ్వనించేలా వినబడుతున్నయ్యే.

“వీళ్లు వ్యాఘ్రుడత్తుడి భటులు, మనము వున్నచోటు తెలుసుకున్నారు. హఠాత్తుగా దాడిచేసి మనందర్ని హతమార్చాలని చూస్తున్నారు,” అని సమరసేనుడు సైనికులను హెచ్చరించాడు.

వ్యాఘ్రుడత్తుడి భటులు కొండరాళ్ళ వెనక పొంచివుండి, సమరసేనుడిపైనా, అతడి సైనికులపైనా బాణాలు ప్రయోగిస్తున్నారు. ఇలాంటి పరిస్థితిలో బ్రతికి బయటపడాలంటే అతడికి ఒక్కటే మార్గం కనబడింది—రాళ్ళచాటున దాక్కుంటూ ఆ ప్రదేశాన్నించి పారిపోవడం!

సమరసేనుడితోపాటు సైనికులకూడా నిశ్శబ్దంగా రాళ్లవెనక నక్కుతూ, ఎదురుగా వున్న సారంగంకేసి పాకసాగారు. అ సారంగం ఎక్కడికి దారితీస్తుందో—అవతలి

‘చందమామ’

ఏమున్నదో అన్న సంశయం వాళ్ళను అంతగా బాధింపలేదు. ముందు వ్యాఘ్రుడత్తుడి వలనంచి బయటపడటంమీదే వాళ్లు దృష్టిని కేంద్రీకరించారు.

చివరకు అందరూ సురక్షితంగా ఒక చీకటిగుహ చేరారు. వ్యాఘ్రుడత్తుడి భటుల అరుపులూ, కేకలూ క్రమంగా తగ్గిపోగినై. వాళ్ళు తమను వెతుకుతూ మరోదాంస పోయారని సమరసేనుడు వ్రుహించాడు.

అప్పటికి బాగా ప్రాద్దేకి సరిగా మిట్టమధ్యాహ్నమయింది. సమరసేనుడు చీకటిగా వున్న గుహలో తడుముకుంటూ కొంచెం ముందుకు సాగాడు. అతడికి ఆ

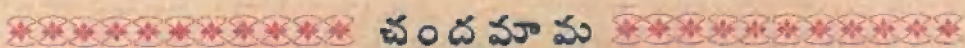

రెండవకొననుంచి నన్నని సూర్య కాంతి కనిపించింది. అతడు మరకొంత ముందుకు నడిచి గుహకు అవలివైపు చేరాడు.

సమరసేనుడు తన కళ్ళను నమ్మకైక పోయాడు. ఇది కలా, నిజమా అనిపించింది. ఎట్టొడుట పటంలో శివడత్తుడు కనబరిచిన శిథిలాలు కంటిబడినై. ఏదో ఒక మహా నగరం భూకంపంవల్ల సర్వనాశనం అయినట్టు, పెద్దపెద్ద భవనాలు గోడలు విరిగిపడి, స్తంభాలు పగిలిపోయిన స్థితిలో—అతడికి ప్రత్యక్షమయినై.

అది శివడత్తుడు పటంలో సూచించిన శిథిలనగరం అనేందుకు సందేహం లేదు. శివడత్తుడు యిక్కడనే—ఎక్కడో దాక్కుని వుంటాడు. తను ధైర్యంచేసి ముందుకు వెళ్ళడమే మంచి డనుకున్నాడు సమరసేనుడు. అతడి సైనికులుకూడా, అశ్రుర్యంగా ఆ శిథిలనగరంకేసి చూస్తున్నారు.

ఇప్పుడు ఏంచేయాలి? అనే ఆలోచన కలిగి సమరసేనుడు ఒక నిర్ణయానికి వచ్చేటంతలో—ఆ ప్రదేశమంతా డద్దరిల్లేట్టు శంఖనాదాలూ, కేకలూ వినిపించినై. మరుక్షణం దాదాపు యాభై అరవైమంది భటులతో వ్యాఘ్రుడత్తుడు ఆ శిథిల భవనాల మార్గాన వస్తున్నాడు.

సమరసేనుడు సైనికులను హెచ్చరించి, వ్యాఘ్రుడర్తుడు ఎటువెళతాడా అని వేయి కళ్ళు చేసుకుని చూడసాగాడు. వ్యాఘ్రుడర్తుడి వాలకంచూస్తే-అతడు తమమాటే మించిపోయినట్టు కనబడుతోంది.

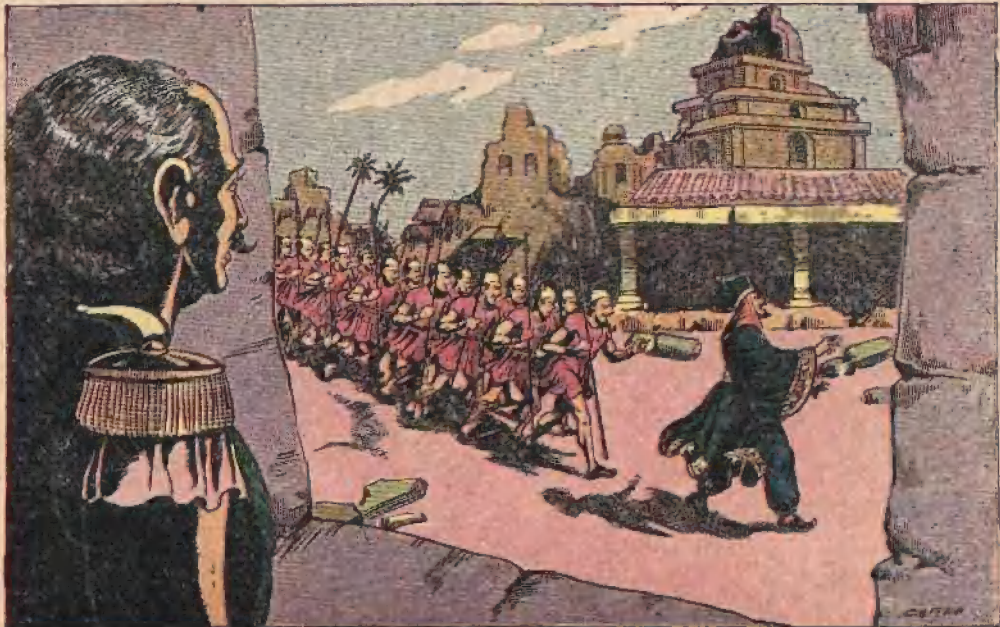
అతడు తను సాధించ దలుచుకున్న మహాకార్యం సాధించినవాడిలా ముందు ధీమాగా నడుస్తున్నాడు. ఇక భటులు నవ్వుతూ, కేరింతలుకొడుతున్నారు.

శివడర్తుడు ఎక్కడ దాక్కున్నదీ గ్రహించి వ్యాఘ్రుడర్తుడు అతన్ని బండిగా పట్టుకున్నాడా? అన్న అనుమానం కలిగింది సమరసేనుడికి. కాని భటులవెంట బండి

చేయబడినవారెవరూ లేరు. 'బహుశా అపూర్వశక్తులు గల శాక్తేయుడి త్రిశూలం ఎక్కడవున్నదీ అతడికి తెలిసిపోయి వుండ వచ్చు' అనిపించింది సమరసేనుడికి.

వ్యాఘ్రుడర్తుడు శిథిలమైపోయిన భవనాలవెంట తన భటులను నడిపించ సాగాడు. అతడు వెళ్ళవలసిన చోటు ఏదో ముందే నిర్ణయించుకున్నట్టు సూటిగా భటులకు దారిచూపుతున్నాడు.

ఇలాంటి అదనుకొనమే వేచివున్న సమరసేనుడు రాళ్లవాటున నక్కుతూ తన సైనికులతో ఒక శిథిలమైవున్న పెద్ద భవన ప్రాంగణం చేరుకున్నాడు. అక్కడ సగం

విరిగి, పడిపోయినపున్న స్తంభాల చాటున వుండి జాగర్రగా చూడసాగాడు.

వ్యాఘ్రదత్తుడు భటులముందు నడుస్తున్నవాడల్లా ఒకచోట తక్కువ అగి "వ్యాఘ్రయోధులారా! మన శ్రమ ఫలించే రోజు వచ్చింది. మీలో ప్రతిఒక్కణ్ణీ ఒక దేశానికి రాజుగా చెప్తానని వాగ్దానంచేశాను గదా? ఆ వాగ్దానం నిలుపుకుంటాను. కాని మీరు ఈ నిమిషాన ఒక సాహసకార్యం చెయ్యవలసివుంది!" అన్నాడు గంభీరంగా.

"మేము ఎంతటి సాహసకార్యానికైనా సంసిద్ధులమే! అదేమిటో చెప్పండి," అంటూ భటులు కేకలు వేశారు.

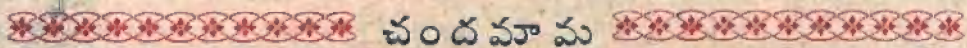

వ్యాఘ్రదత్తుడు మందహాసంచేస్తూ "ఈ శిథిలనగరంలో మన కోర్కెలు నెరవేరబోతున్నవి. అదుగో, ఆ కనబడే భవనం చూశారుగదా? దాని సింహద్వారం విరిగి పోయి రాళ్లతో కప్పబడి వుంది. మీరు అక్కడ అడ్డుగా వున్న రాళ్ళనూ, స్తంభాలనూ తొలగించి మార్గం సరిచేయండి. మనం వెతికిపట్టవలసిన అమూల్యవస్తువు ఆ భవనంలోనే వుంది, దానికి మార్గం సింహద్వారాన్నుంచి," అన్నాడు.

వ్యాఘ్రదత్తుడు ఇలా చెప్పేసరికి భటులలో ఎక్కడలేని ఉత్సాహమూ పుట్టుకొచ్చింది. వాళ్ళు సవ్యతూ, కేకలువేస్తూ, హెచ్చరికలు చేసుకుంటూ ఆ శిథిలభవనాన్ని సమీపించారు. కొందరు పలుగులు తీసుకుని ద్వారానికి అడ్డుగా వున్న పెద్ద పెద్ద గండాలను వక్కకు నెట్టసాగారు.

భటులు వాళ్ళ ఉత్సాహంలో, దురాశలో మునిగి తమకు రానున్న ప్రమాదాన్ని గ్రహించలేదు. శిథిలమైపోయిన ఆ భవనం తాలుకు గొడలూ, స్తంభాలూ వక్కలకు ఒరిగి పడేందుకు సిద్ధంగా వున్నవి.

దూరంగా వుండి ఇదంతా గమనిస్తున్నాడు సమరసేనుడు. వ్యాఘ్రదత్తుడి అజ్ఞాపాలన చేస్తున్న భటులు ఏ గోడ, స్తంభమో విరిగి

మీదడటంతో బలవంతపు మరణం చెందు తారని తెస్తూనేవుంది.

వ్యాఘ్రుడత్తుడు మాత్రం కొంచెం ఎడంగా నిలబడి రాళ్ళను పక్కలకు లాగుతూన్న భటులకు ఉత్సాహం కలిగిస్తున్నాడు. అతడు పక్కలకూ, భవనంకేసి చూస్తూన్న ధోరణిబట్టి—అతడిక్కడా రానున్న ప్రమాదం తెలుసుననేది సమరసేనుడు గ్రహించగలిగాడు.

వ్యాఘ్రుడత్తుడు కావాలనే తన భటులను ఇలాంటి ప్రమాదంలో చిక్కుకునేట్లు చేస్తున్నాడు. ఈ పూహ సమరసేనుడికి కలిగేటంతలో పెళపెళా రావాలతో శిథిల

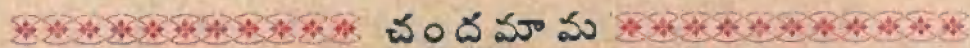

భవనం ఒక్కసారిగా కిందకు కూలింది. విరిగిపడుతున్న స్తంభాలకిందా, గోడల కిందా పడి వ్యాఘ్రుడత్తుడి భటులు చాలా మంది హాహాకారాలు చేస్తూ తృటిలో మరణించారు. అదృష్టవశాత్తూ ప్రమాదంనుంచి బయటపడిన కొందరు భటులకు శరీరాలన్నీ గాయాలమయంగా తయారైనై.

ఈ భయంకర సంఘటన కళ్ళు మూసి తెరిచేంతలో జరిగిపోయింది. ప్రాణాలతో బయటపడిన కొద్దిమంది భటులతో వ్యాఘ్రుడత్తుడు కొంచెందూరం పారిపోయి నిలబడ్డాడు. తనను నమ్మి అనేకమంది భటులు దుర్మరణంపాలుకావటం అతడికి చీమ కట్టినంత బాధకూడా కలిగించలేదు.

“వ్యాఘ్రేశ్వరికి ఏదో అసచారం జరిగింది! అందువల్లనే అంతమంది భటులూ ఆ సింహవ్వారం ముందు బలిఅయి పోయారు. ఇక మనకు వచ్చిన భయం లేదు. ధైర్యంగా వుండండి,” అంటూ అతడు మిగిలిన ఇరవైమంది భటులకూ ధైర్యపడనాలు పలికాడు.

భటులు కంపించిపోతూ తమ నాయకుడైన వ్యాఘ్రుడత్తుడి మాటలకు తలలు వూపారు. అప్పుడు వ్యాఘ్రుడత్తుడు తన చేతులోవున్న ఒక పటాన్ని చూపుతూ:

చందమామ

“అప్పరూప శక్తులు గల శాక్తేయుడి త్రిశూలం వున్నచోటు మీ అందరికీ చెప్పదలిచాను. దాని ప్రభావంవలన మిగిలి వున్న మనమే ఈ ప్రపంచానికి రాజాధి రాజులం కావచ్చు. ఆ త్రిశూలం ఉన్న చోటు ఈ పటంలో స్పష్టంగా చూపబడింది. 'ఏనుగుల వనంలోని, విషపృక్షానికి వంద గజాల దూరంలో, మృతవీరుల సమాధి క్రింద, గురుద్రోహి ఆస్థిసంజరంలో శాక్తేయుడి త్రిశూలం దాచబడివుంది,” అన్నాడు వ్యాఘ్రుడర్జుడు.

చాటున వుండి ఈ మాటలు వింటూన్న సమరసేనుడికి ఆశ్చర్యంతో అంతకన్న భయంతో దేహం వణికిపోయింది. ఏ అపూర్వ శక్తులు గల త్రిశూలంకోసం మంత్రాలవీచిలో ఇన్ని హత్యలూ, యుద్ధాలూ జరుగుతున్నవే, ఆ త్రిశూలం చివరకు వ్యాఘ్రుడర్జుడిలాటి పరమదుష్టుడికి లభ్యం కాబోతున్నది!

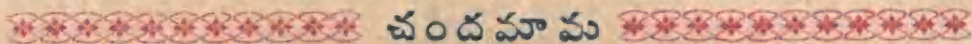
ఇప్పుడు కర్తవ్యమేమిటి? అన్న ప్రశ్న సమరసేనుణ్ణి బాధించసాగింది.

శివదర్శనం ఏమయ్యాడు? అతడికి త్రిశూలం ఎక్కడ వున్నదీ తెలుసా? తన దగ్గర వున్న ఆరుగురు సైనికులతో వ్యాఘ్రుడర్జుణ్ణి ఎదుర్కొనటం కేమిమా, కాదా?

సమరసేనుడు ఎటూ నిర్ణయించుకోలేక పోతున్నాడు. ఒకసారి వ్యాఘ్రుడర్జుడిచేతికి ఆ త్రిశూలం చిక్కటంజరిగితే, ఇక ఆతణ్ణి ఎదిరించటం ఎవరితరమూ కాదు. మంత్ర తంత్ర విద్యల్లో సాకలీనివారిమని భావించే ఏ కాశీ, చతుర్వేత్రులకూడా అతడికి దాసోహం అనక తప్పదు. ధనరాసులతో నిండివున్న నావా, దానిని కాపాడుతున్న నాగకన్యాకూడా అతడి పశమైపోక తప్పదు.

ఇలాంటి అవత్సరమయంలో తనకు సహాయం చేయగలవాడు ఒక్క చతుర్వేత్రుడుతప్ప ఎవరాలేరు. కాని చతుర్వేత్రుడికి యీ పరిస్థితి తెలియటం ఎట్లా?

చందమామ

నాగకన్యకేశం ప్రయత్నించే అతడికి కాత్తే
యుడి శక్తివంతమైన త్రిశూలం సంగతి
తెలుసునా, తెలియదా? ఆ త్రిశూలం
ఒక్కదాన్ని సంపాదించ గలిగితే—
మొత్తం ఈ ద్వీపాన్నే కాక ప్రపంచాన్నే
జయించవచ్చు !

సమరసేనుడు ఇలాంటి ఎడతెగని ఆలో
చనలలో ఉండగా, వ్యాఘ్రదత్తుడి కంచు
కంఠం తిరిగి మార్పొగింది.

"రేపు మహాపర్వదినం. అమావాస్య
అదివారం. కనుక ఈ రాత్రికే ఇక్కడే
విశ్రాంతి తీసుకుందాం. రేపు రాత్రి సరిగా
ఒంటిగంటకు మనం ఏనుగులవనం
ప్రవేశించాలి."

వ్యాఘ్రదత్తుడు భటులకు ఈ విధంగా
చెప్పి, అక్కడవున్న ఒక రాతిమీద
కూర్చున్నాడు. భటులుకూడా తమ తమ
అయుధాలు కింద పెట్టి అతడి చుట్టూతా
పలయాకారంగా కూర్చున్నారు.

సమరసేనుడికి వ్యాఘ్రదత్తుడి మాటలు
కొంత ఆశ కలిగించినై. తనకు యింకా
యిరవైనాలుగు గంటల వ్యవధి వున్నది.
ఈకాలంలో తను ఏవేవిధంగా—అఖిరికి
నిడిస్తున్న వ్యాఘ్రదత్తుడిమీద పొంచి దూకి
అయినా సరే హతమార్చాలి. ప్రస్తుతానికి
తనూ, తన సైనికులుకూడా విశ్రాంతి
తీసుకోవచ్చు.

ఇలా ఆలోచించి సమరసేనుడు గిరుక్కున
వెనక్కు తిరిగాడు. ఆ తిరగటంలో అతడు
అనుకున్నప్పు సగం విరిగిన రాతిస్తుంభం
పెద్ద ధ్వనిచేస్తూ కింద పడింది.

ఆ ధ్వని వింటూనే దెబ్బతిన్న బెబ్బులిలా
వ్యాఘ్రదత్తుడు లేచి నిలబడ్డాడు అడిడితో
పాటు భటులుకూడా తమతమ అయు
ధాలతో లేచి నుంచున్నారు. వ్యాఘ్రదత్తుడి
దృష్టి సూటిగా సమరసేనుడు దాక్కొని
వున్న శిథిలభవనం మీదికే ప్రసరించింది.

—(ఇంకా వుంది)

వెర్రి ఇవాన్

చాలాకాలం కిందట రష్యాలో ఒక కాపుకు ముగ్గురు కొడుకులుండేవారు. వారిలో ఆఖరు వాడు ఇవాన్. వాడు, పాపం, వెర్రిబాగుల వాడు. అందుచేత వాడికి తల్లి ఏపనీ చెప్పేది కాదు. అయితే అన్నలు పెద్దవాళ్ళయి పనులు చూడటం ప్రారంభించాక, తల్లి ఇవాన్‌ను తనకు చేదోడుగా వాడుకోవటానికి ప్రయత్నించింది.

ఒకనాడు ఉదయం అన్నలిద్దరూ గొర్రెలను బీడుకు తోలుకుపోయారు. తల్లి వాళ్ళ కోసరం అట్లు తయారుచేసి వాటిని చట్టిలో పెట్టి, "ఇవి తీసుకుపోయి బీడులో గొర్రెలను కాస్తున్న అన్నలకియ్యి," అని చట్టి ఇవాన్‌కిచ్చింది.

ఇవాన్ చట్టి నెత్తిన పెట్టుకుని బయలుదేరి నడవసాగాడు. వాడు కొంతదూరం పోయి వెనక్కుతిరిగి చూసుకునేసరికి తన నీడ కనిపించింది. ఇవాన్ అశ్చర్యపడ్డాడు.

తాను నడిస్తే అది నడిచింది, తాను ఆగితే అది ఆగింది.

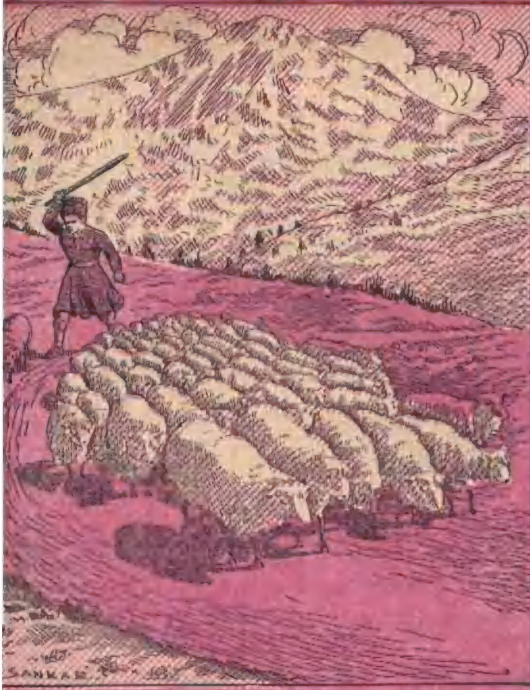
"ఏయ్, ఎవరు నువ్వు? ఎందుకు నా వెంటపడ్డావ్?" అని ఇవాన్ తన నీడను కోప్పడ్డాడు. కాని నీడ బదులు చెప్పలేదు. ఇంకా వెంబడిస్తూనేఉంది.

"ఓహో! చట్టిలో అట్లున్నాయని తెలుసుకున్నావా? ఇంద, ఒకటి తీసుకు పో," అంటూ ఇవాన్ ఒక అట్టు తీసి నీడమీద వేసే ముందుకు సాగాడు.

కాని నీడ వెంబడిస్తూనే ఉంది. ఇవాన్ ఇంకో అట్టుతీసి నీడమొహాన కొట్టాడు. నీడ వెంబడిస్తూనే ఉంది. ఇవాన్ ఒక్కొక్క అట్టే దానిమొహాన పారెయ్యసాగాడు. చివరకు కోపంవచ్చి చట్టి ఎత్తి నీడమీదేసి కొట్టి, 'చావు!' అని తిట్టి వట్టిచేతులతో అన్నల దగ్గరికి వెళ్ళాడు. వాడు రావడం చూసి "ఎందుకు వచ్చావ్?" అన్నారు వాళ్లు.

డి. స్వరాజ్యలక్ష్మి

“మేం ఇప్పుడే తిండి తిని వస్తాం. అందాకా ఈ గొర్రెల్ని కనిపెట్టుండు. నువ్వేమీ చేయనక్కర్లేదు. అవి చెడిరి పోకుండా చూస్తూంటే చాలు,” అని అన్నలు వెళ్ళిపోయారు.

అన్నలు వెళ్ళిన తరువాత ఇవాన్ గొర్రెలన్నిటినీ ఒకేచోట ఉంచాలని చాలా ప్రయత్నించాడు. కాని అవి మేస్తూ దేని దారిని అవి పోసాగినై. ఇవాన్ లావుపాటి కర్రతినుకుని మరిదూరంగా వెళ్ళిన గొర్రెల కాళ్ళు విరగగెట్టసాగావు. అన్నలు తిరిగి వచ్చి చాలా గొర్రెలకాళ్ళు విరిగిఉండటం చూచి ఇవాన్ ను తన్ని ఇంటికి పంపేశారు.

అది మొదలు ఇవాన్ కు తల్లి ఏపని చెప్పేదికాదు. చాలా కాలం గడిచింది. ఇవాన్ పెద్దవాడైనాడు. వాడి తల్లిదండ్రులు పోయారు. కాని ఇవాన్ బుద్ధి కొంచెమైనా పెరగలేదు.

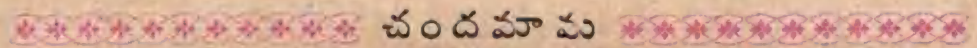
“ఇవాన్ ఎందుకూ పనికిరాడు. వాణ్ణి అమ్మే చెడగొట్టింది. వాణ్ణి కూచోబెట్టి ఎంత కాలమని మనం పనులన్నీ చేస్తాం? వాణ్ణి ఇంటోనుంచి వెళ్ళగొట్టితే అందరూ మనల్ని ఆడిపోసుకుంటారు. వాడికి మనం ఏదో విధంగా పనులుచెయ్యటం నేర్పాలి,” అనుకున్నారు అన్నలు.

“మీకు ఇంటిదగ్గరనుంచి తిండి తెచ్చాను,” అన్నాడు ఇవాన్.

“ఏదీ?” అన్నారు అన్నలు.

“అమ్మ అట్లువేసి ఇచ్చింది ఈ వెధవ నావెంపడితే ఒక్కొక్కటే వాడి మొహాన కొట్టాను అన్ని అట్లా తిన్నా వాడు నన్ను వదలటంలేదు కావలిస్తే చూడండి!” అన్నాడు ఇవాన్. తన నీడను చూపసూ.

అన్నలద్దరూ తమ్ముణ్ణి కోపంకొద్దీ చితక గొట్టారు. తల్లి పంపిన ఆహారం నేల పాలయింది గనక తామె సమీప గ్రామానికి వెళ్ళి ఏదన్నా తినిరావాలి. ఈలోపల గొర్రెలను చూసేపని, ఇవాన్ కు ఒప్పచెప్పాలి.

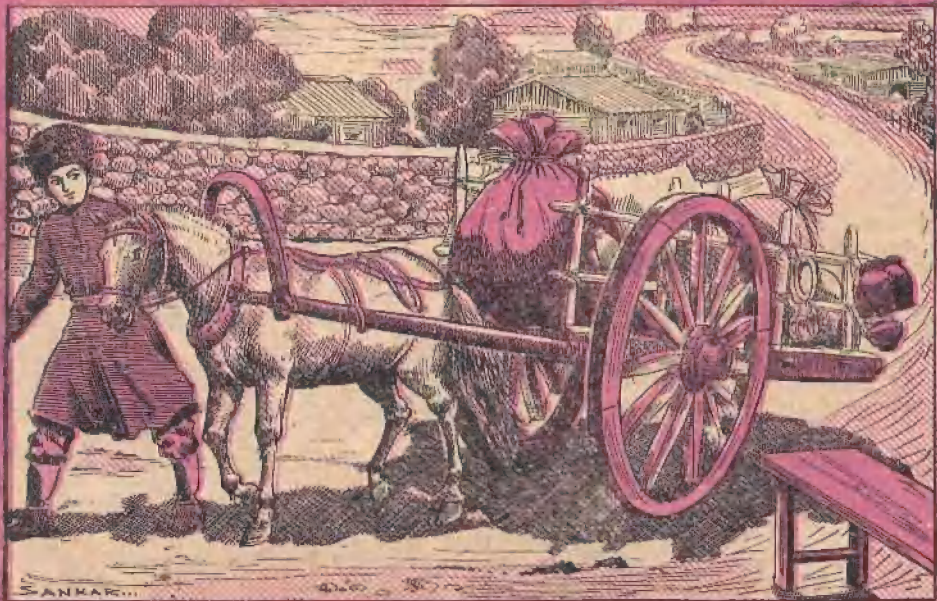
నూర్పిల్ల పండగ రావోతోంది. ఇంట్లోకి బోలెడన్ని సరుకులూ, సామగ్రి కావాలి. కొనవలసిన సామగ్రి యావత్తూ జాబితా రాసి ఇవాన్‌కిచ్చి, బండిమీద వేయించి తెప్పించటానికి అన్నలు నిర్ణయించారు.

ఇవాన్ బండికి గుర్రాన్ని పూన్చుకుని ఉత్సాహంతో బస్టికి వెళ్ళాడు. ఒక బస్తా ఉప్పు, పప్పుదినుసులూ, ఒక నాలుగు కాళ్ళ బల్లా, అనేక కుండలూ, చట్టూ, కప్పులూ సాసర్లూ, ఒకసంచీడు గరిటెలూ, చంచాలూ కొన్నాడు ఇవాన్. వాటన్నిటినీ బండిమోయా వేసుకుని వాడు ఇంటికి బయలుదేరాడు.

కొంతదూరం వెళ్ళాక గుర్రం అలిసి పోయి మెల్లిగా నడవసాగింది.

“ఓ హే! బరువు జాస్తయింది. అందు చేత పాపం, గుర్రం లొగలేకుండా ఉంది. కొంత బరువు తగ్గించాలి,” అనుకుని ఇవాన్ బండిలో సామానుకేసి పరీక్షగా చూశాడు. వాడి కన్ను నాలుగుకాళ్ళ బల్లమీద పడింది.

“దీనికి గుర్రంలాగే నాలుగు కాళ్ళున్నాయి. కింద దించితే అదే నడిచివస్తుంది. తీవురమా? దీనికి బండి సవారి కూడా దేనికి?” అనుకుని ఇవాన్ బల్లను దించి, “త్వరగా ఇంటికి ఏడు!” అని హెచ్చరించి బండిని తోలాడు.

SANKAR

కొంతదూరం పోయాక కొన్ని కాకులు
“కా, కా,” అని అరుస్తూ బండి వెంబడే
ఎగరసాగాయి. వాటికి బండిలో ఉన్న
దీనుసులు కనబడ్డాయి.

“అయ్యో, పాపం! ఈ కాకులు అకలిగా
ఉన్నట్టున్నై,” అనుకుని ఇవాన్ బండిఆపి,
మూకుళ్ళూ, సాసర్లూ తీసి వాటినిండా పప్పు
ధాన్యాలు పోసి, “కడుపునిండా తినండి!”
అని కాకులను హెచ్చరించాడు.

మరి కొంతదూరం పోయాక ఒక చిన్న
అడవి వచ్చింది. దారివెంబడే ఇవాన్ కు
కొన్ని కాలిపోయి మొండిగా నిలబడి ఉన్న
చెట్లు కనిపించాయి.

“ఛీ, ఛీ! ఈ తమ్ముళ్ళకు బోపిలులేవు.
చలితో రాత్రిపూట ఎంత బాధ పడు
తున్నారో పాపం!” అని ఇవాన్ తానుతెచ్చిన
కుండలన్నీ బండిమీదనుంచి దింపి, మోడు
చెట్లమీద బోర్లించాడు.

మరి కొంతసేపటికి ఒక వాగు వచ్చింది.
ఇవాన్ అందులో తన దాహం తీర్చుకుని
గుర్రాన్నికూడా తాగించడానికి ప్రయత్నిం
చాడు. ఎంత బలవంతం చేసినా అది నీరు
ముట్టించి కాదు.

“నీరు చప్పగా ఉంటుందని గుర్రం
తాగటంలేదు,” అనుకుని ఇవాన్ బస్తాడు
ఉప్పు వాగులో కుమ్మరించి, “ఉప్పుడు
తాగు!” అని గుర్రాన్ని హెచ్చరించాడు.
అప్పటికీ గుర్రం నీరు ముట్టకపోవటం
చూసి ఇవాన్ మండిపడ్డాడు.

“నికోసం ఉప్పంతా నీటిలో వేసినా
తాగవా? అంత పొగరా నీకు?” అని
ఇవాన్ దుడ్డుకర్రతో గుర్రం నెత్తిన రెండు
దెబ్బలు కొట్టేసరికి అది కాస్తా చచ్చింది.

ఇంక ఇంటికి పట్టుకుపోవలసిన సామాను
అటే లేదు. చంచాలూ, గరిటలూ పెట్టిన
సంచీ భుజాన వేసుకుని ఇవాన్ ఇంటిదారి
పట్టాడు. వాడు అడుగుతీసి అడుగువేసినప్పు
డల్లా సంచీలో సామాను చప్పుడుచెయ్య

పోగింది. ఆ చప్పుడు ఇవాన్ చెవులకు, "ఏచ్చి ఇవాన్! వెర్రి ఇవాన్!" అంటున్నట్టుగా వినిపించింది.

ఇవాన్ వెర్రికోపంతో నుంచిన కిందపడేసి కసికొద్దీ దాన్ని తొక్కి, "చావండి! చావండి!!" అని కాపనార్థాలుపెట్టి, వెట్టి చేతులతో ఇంటికి చేరుకున్నాడు.

"బండీ ఏదీ? కొని తెమ్మన్న సామానేదీ?" అని అన్నలడిగారు.

ఇవాన్ జరిగినదంతా చెప్పాడు. అన్నలు మండిపడి, "పో, వెధవా? చెట్లమీదపెట్టి వచ్చిన కుండలూ, చట్టూ, సానర్లూ అయినా వెంటనే పోయి పట్టుకురా! లేకపోతే చంపేస్తాం. వెళ్లవేం!" అన్నారు.

ఇవాన్ వచ్చిన దారినే పరిగెత్తి వెళ్లాడు. చట్లకూ, కుండలకూ, సానర్లకూ బొక్కలు చేసి, వాటిలోనుంచి తాడెకటి దూర్చాడు. వాటన్నిటినీ ఏపున వేసుకుని రొప్పుతూ రోజాతూ ఇంటికి తిరిగి వచ్చాడు.

అన్నలు అగ్రహం పట్టలేక ఇవాన్ ను చావచితక పాడిచారు. పండక్కి కావలసిన సామగ్రి తామే కొనుక్కురావటానికి బయలుదేరారు. ఇవాన్ దిగులుగా ఇంట్లో కూచున్నాడు. కొంతసేపటికి ఎవరో తనను చూసినవ్యతున్నట్టు వినిపించింది. పంటింటిలోకి వెళ్లి చూసేసరికి పాయిమీద కుండలో అన్నం కుతకుతలాడుతున్నది.

"ఊరుకోవే! నువుకూడా నన్నేడిపించాలా?" అన్నాడు ఇవాన్.

కుండలో శబ్దం ఇంకా ఎక్కువయింది గాని తగ్గలేదు. ఇవాన్ కు కోపంవచ్చింది. బండ తీసుకుని కుండను ఒక్కపెట్టు పెట్టాడు. కుండ చెక్కలయిపోయింది. అన్నలు సామాను కొనుక్కొని ఇంటికి తిరిగి వచ్చేసరికి అన్నంకూడా లేదు.

ఇవాన్ నిజంగా వెర్రివాడేననీ, వాణ్ణి బాగుచెయ్యటం అసంభవమనీ గ్రహించి అన్నలు ఏదోవిధంగా వాణ్ణి పోషించసాగారు.

దేవరకొట్ట

నాలుగువందల పైచిల్లర సంవత్సరాల క్రితం శ్రీకృష్ణదేవరాయలు దక్షిణదేశాన్ని వైభవంగా పాలించాడు. ఆయన ఆస్థానంలో గొప్ప గొప్ప కవులూ, పండితులూ ఉండే వారు. రోజూ ఏదో ఒక చర్చ జరుగు తూండేది.

ఒకనాడు పండితుల మధ్య ఒక సందేహం వచ్చింది. అదేమిటంటే:— ధర్మరాజుకు భీమార్జున నకుల సహదేవులు నలుగురు తమ్ములు. శ్రీరామచంద్రుడికి లక్ష్మణ భరత శతృఘ్నులు ముగ్గురు తమ్ములు. ధర్మరాజు తమ్ములు తమ అన్నగారిపట్ల ఎంతో భక్తిశ్రద్ధలు కనబరి చారు. ఆయనతోబాటు రాజ్యభ్రష్టులైనారు, అరణ్యవాసం, అజ్ఞాతవాసం చేశారు. అలాగే శ్రీరాముడి తమ్ములుకూడా అన్న పట్ల ఎంతో భక్తిశ్రద్ధలు కనబరిచారు. లక్ష్మణుడు అన్న వెంట పథ్నాలుగేళ్ళు

అరణ్యవాసం చేసి రాత్రింబగళ్ళు కన్ను మూయలేదు. భరతుడు కోసలదేశానికి రాజైకూడా సింహాసనంమీద తన అన్నగారి పాదుకలుంచాడుగాని తాను కూచోనేలేదు. ఇప్పుడు సమస్య ఏమంటే, ధర్మరాజు తమ్ముల భక్తిశ్రద్ధలు గొప్పవా, రాముడి తమ్ముల భక్తిశ్రద్ధలు గొప్పవా?

సభలో కొందరు ధర్మరాజు తమ్ముల పక్షం వాదించారు. మరి కొందరు రాముడి తమ్ముల పక్షం వాదించారు. వాదన ఎంతకీ తెగలేదు. చివరకా పండితులు శ్రీకృష్ణ దేవరాయలవారిని చెప్పమని కోరారు. రాయలవా రీవిధంగా తీర్పుచెప్పారు:

“శ్రీరాముడి తమ్ములు శ్రీరాముడికన్న ఏవిధంగానూ యెక్కువైన వారుకారు. అన్నింటికీ అన్నమీద ఆధారపడినవారు. ధర్మరాజు తమ్ములు అలాకాదు. వారు అనేకవిధాల అన్నను మించినవారై ఉండి-

కూడా ఆయనకోసం సమస్తత్యాగాలూ చేసి, అప్పకష్టాలూ పడ్డారు. అందుచేత ధర్మరాజు తమ్ముల భక్తిశద్ధలే ఎక్కువైనవి.”

ఈ మాటలకు సభలో పండితులు చాలా సంతోషించారు. ఇదంతా వింటూ రాయల వారికి వింజామరలు వీస్తున్న చాకలివాడు, “ఈ అవతారంలోకూడా దేవరకు పాండవులమీద పక్షపాతమే!” అన్నాడు. శ్రీ కృష్ణ దేవరాయలు భారతంలో కృష్ణుడి అపరాపతారమని వాడి తాత్పర్యం.

రాయలవారు చాకలి చమత్కారానికి చాలా సంతోషించి, తన మంత్రి తిమ్మరుసుతో, “మన చాకలికి ఏంకావాలో కనుక్కుని ఇప్పించండి,” అన్నాడు.

వెంటనే చాకలి, “నాకు మరేమీ వద్దు. దేవరకోట ఇప్పించండి!” అన్నాడు.

తిమ్మరుసు నిర్ఘాంతపోయాడు. చాకలిని ఏకాంతంగా పిలిచి, “ఒరే, ఇంకేమైనా కోరుకో. తప్పక ఇప్పిస్తాను,” అన్నాడు.

చాకలి వినయంగా, “నాకింకేమీ కోరిక లేదు, దేరా,” అన్నాడు.

కోద్దిరోజులు గడిచాయి. ఒకరోజు కొందరు కృష్ణాతీరవాసులు దివానానికి వీదో పనిమీద వచ్చారు. తిమ్మరుసు వారిలో ఒక మనిషి ‘దేవరకోట’ అనే గ్రామంనుంచి వచ్చినట్టు తెలుసుకున్నాడు.

“దేవరకోటా? ఎక్కడ ఉన్నది గ్రామం?” అని అడిగాడు తిమ్మరుసు.

“కృష్ణానదికి ఉత్తరాన ఒక కుగ్రామం,” అని ఆ మనిషి జవాబుచెప్పాడు.

వెంటనే తిమ్మరుసు చాకలిని పిలిచి “ఒరే, నీకు దేవరకోట ఇచ్చేశాం. బయలుదేరివెళ్లు. అది కృష్ణానదికి అవతలిఉన్నది. ఇదుగో ఫర్మానా!” అన్నాడు.

చాకలి నిర్ఘాంతపోయాడు. రాయలవారి కోట తన కిస్తారని ఆశపడ్డాడు. ఆ ఆశ నిరాశ అయింది. పైగా వాడికి అస్థానంలో ఉండే యోగ్యతకూడా లేకుండాపోయింది.

విజాయితే

ఒకప్పుడు విదర్భదేశంలో దొంగతనాలూ, దోపిడీలూ చాలా హెచ్చుగా ఉండేవి. ఆ దేశపురాజు యువకుడు. తన పరిపాలనలో ఇలాటి అక్రమాలు జరుగుతూన్నందుకు చాలా విచారించాడు. రాజభటులూ, రక్షక భటులూ, తలారులూ, దండనాయకులూ ఎందరో ఉండికూడా దొంగలను పట్టుకోవటానికి అశక్తులుగా కనిపించారు.

దొంగలను తీవ్రంగా దండించినట్టయితే దొంగతనాలు అరికట్టవచ్చునని రాజుకు తోచింది. పట్టుబడిన ప్రతి దొంగనూ కొరత వేయవలసిందిగా రాజు ఉత్తరువు చేశాడు. అతి చిన్న దొంగతనాలు వేసిన వారిని కూడా నిర్దాక్షిణ్యంగా కొరత వేయసాగారు.

అయితే ఇందువల్ల దొంగతనాలు తగ్గక పోగా హెచ్చసాగాయి. ఇందులో గల రహస్యం ఏమిటో తెలుసుకుందామని రాజు పరదేశీ ప్రయాణికుడిలాగా వేషం వేసుకుని

ఒకనాటి అర్ధరాత్రి రాజనగరునుంచి బయలుదేరి తెల్లవారేసరికి అయిదు కోసుల దూరంలో ఉన్న ఒక పల్లె చేరాడు. రాజు రచ్చబండవద్దకు వచ్చేసరికి అక్కడ ఊరి పెద్దలు కొందరు కనిపించారు. అయిన కూడా అక్కడే కూచుని, "మీదేశంలో దోపిడీలూ, దొంగతనాలూ చాలా ఎక్కువని విన్నాను. పాపం, మీరంతా ఎలా బ్రతుకు తున్నారు?" అని అడిగాడు.

"ఉన్నవారికి దొంగల భయంగాని మాకే ముంది, నాయనా? దివాణంవారు మళ్ళుల్ని వినాడో దోచేశారు," అన్నాడొక వృద్ధుడు.

"రోజూ దొంగతనాలు జరిగినా ఒక్క దొంగ చిక్కడుట. ఏమిటి వింత? మీ దేశపు దొంగలు చాలా నేర్పరులల్లే ఉన్నారే?" అన్నాడు రాజు.

"పెద్ద దొంగలను దివాణం కాపాడు తుంది. చిన్న దొంగలను ప్రజలు కాపాడ

తారు. దొంగలు చిక్కకపోవటాని కింతకన్న
కారణం ఏమీలేదు,” అన్నాడు వృద్ధుడు.

“చిన్న దొంగలంటే ప్రజల కెందుకు
అభిమానం?” అని రాజు అడిగాడు.

“వాళ్ళు పెద్ద దొంగలలాగా నీతిమాలిన
వాళ్ళు కారు. చిన్న దొంగలు నిజాయితీ
పరులు,” అన్నాడు వృద్ధుడు.

రాజు అక్కడినుండి కదిలి మరొక
గ్రామానికి వెళ్లాడు. ఆ గ్రామంలో ఏపని
చెయ్యకుండా నిర్విచారంగా కాలం గడిపే
వాళ్ళవరైనా ఉన్నారా అని విచారించాడు.
ఒక్కమనిషి ఉన్నట్టు తెలిసింది. రాజు ఆ
మనిషి ఇంటికి వెళ్ళి, “అయ్యా, నేను
పరదేశీని. ఈ దేశంలో న్యాయంగా దొంగ
తనం చేసుకుని జీవితామని వచ్చాను.
సహాయం చెయ్యగలరా?” అని అడిగాడు.

“నేను దొంగనని ఎలా కనిపెట్టావు?”
అని ఆ మనిషి అడిగాడు.

“నేను కూడా దొంగనేగనక మరొక
దొంగను పోల్చగలను,” అన్నాడు రాజు.

“భేష్! నీవు నీతినియమాలు పాటించి
నట్టయితే పైకి వస్తావు,” అన్నాడు దొంగ.

“మీవెంట నన్ను ఒక్కసారి దొంగ
తనానికి రానివ్వండి. ఆతరవాత నా బ్రతుకు
నేను చూసుకుంటాను,” అన్నాడు రాజు.

“అయితే ఈ రాత్రి రాజుగారి ధనా
గరానికి కన్నంవేద్దాం,” అన్నాడు దొంగ.

“అది ప్రమాదకరం కాదా? ఏ చిన్న
ఇంటికో, కన్నంవేయటం క్షేమం అను
కుంటాను,” అన్నాడు రాజు.

“ఛీ, ఛీ! నువ్వెక్కడో పెద్ద దొంగలా
మాట్లాడుతున్నావు. మనం చిన్న దొంగలం.
ఆ సంగతి మరవకు. మనం పెద్దవాళ్ళే
దోస్తాం,” అన్నాడు దొంగ.

ఆ రాత్రి పొద్దుకాగానే ఇద్దరూ బయలు
దేరి అర్ధరాత్రికల్లా రాచనగరు చేరారు.

“అయ్యా, ఈ దొంగతనంలో నాకెంత
భాగం?” అని అడిగాడు రాజు.

“ఇద్దరికి చెరిసగం,” అన్నాడు దొంగ.

“నాకన్న అనుభవం గలవారు గదా? మీరు హెచ్చు తీసుకోవటం న్యాయం కదా?” అన్నాడు రాజు.

“కాదు. మనం పట్టుబడితే ఇద్దరికి సమానమైన శిక్ష వేస్తారు. అందుచేత దొంగిలించిన సొమ్ము సమంగా పంచుకోవటమే న్యాయం,” అన్నాడు దొంగ.

దొంగయొక్క న్యాయబుద్ధికి ఆశ్చర్యపోతూ రాజు, “మీ మాట నమ్మవచ్చునా?” అని అడిగాడు.

“నేను అబద్ధం అడలేను. అబద్ధాన్ని గురుదక్షిణగా ఇచ్చేశాను,” అన్నాడు దొంగ.

ఎవరి కంటా పడకుండా దొంగ రాజును ధనాగారానికి చేర్చాడు. ఇద్దరూ లోపలికి వెళ్ళారు. ఒక బంగారుభరిణిలో మూడు పెద్ద వజ్రాలున్నాయి.

“మూడు వజ్రాలను ఇద్దరం సమంగా పంచుకోలేం. అందుచేత చెరోకటి తీసుకుని మూడవది ఇక్కడే ఉంచేద్దాం. ఈ ఒక్క వజ్రాన్ని మీ దేశంలో అమ్ముకున్నా పంటే బతికినన్నాళ్ళూ నీకు సుఖంగా వెళ్లి పోతుంది,” అన్నాడు దొంగ. ఇంకే వస్తువూ ముట్టకుండా వారు బయటికి వచ్చేవారు.

రాజు దొంగవద్ద సెలవుపుచ్చుకుని తన భవనానికి వచ్చేశాడు.

తెల్లవారుజామున పహరావాళ్ళు, ధనా గారానికి వేసిన కన్నం గమనించి, మంత్రికి కబురు చేశారు. మంత్రి వచ్చి రెండు వజ్రాలుమాత్రమే పోయినట్టు గ్రహించి, మూడవది జేబులో వేసుకుని, రాజుతో మూడు వజ్రాలూ పోయినవని చెప్పాడు.

ఫలాని గ్రామంలో ఫలాని మనిషిని పట్టి తెప్పిస్తే దొంగతనం బయటపడుతుందని రాజు మంత్రితో చెప్పాడు. రాజు భటులు వెళ్ళి దొంగను పట్టితెచ్చారు.

"అయ్యా, నేనూ మరొక దొంగ కలిసి క్రిందటిరాత్రి రాజుగారి ధనాగారంలోనుంచి రెండు వజ్రాలు దొంగిలించి చెరొకటి తీసుకున్నాము. మూడవది మేము ముట్టనే లేదు. ఇడుగో నేను తీసుకున్న వజ్రం," అంటూ దొంగ ఒక వజ్రం తీసి ఇచ్చాడు.

"వీడే మిగిలిన రెండూ ఎక్కడో దాచి ఉంటాడు. వీణ్ణి కొరతవేయించండి, మహా ప్రభూ!" అన్నాడు మంత్రి.

"తొందరపడకండి. వీడితో కలిసి దొంగతనం చేసిన దొంగను నేను పట్టుకున్నాను. వాడుకూడా ఇలాగే చెప్పి తాను పుచ్చుకున్న వజ్రం నాకిచ్చాడు. ఇడుగో ఆ వజ్రం!" అంటూ రాజు తన జేబులో నుంచి రెండవ వజ్రం బయటికి తీశాడు.

"అయితే మూడవ వజ్రం తీసినవాణ్ణి పట్టుకోవాలి. నాకొక మాసం గడువివ్వండి!" అన్నాడు మంత్రి.

"ఈ భాగ్యానికి మాసం గడువెందుకు? మూడోవజ్రం మీ జేబులోనే ఉండవచ్చు. చూడండి," అన్నాడు రాజు.

మంత్రి వజ్రుకుతున్న చేతులతో తన జేబులో ఉన్న మూడవ వజ్రం పైకి తీశాడు.

రాజు మంత్రిని కొరతవేయించి, మంత్రి స్థానంలో దొంగను నియమించాడు. దివాణంలో "పెద్ద" దొంగలందరూ మారి పోయారు. ప్రజల జీవితం బాగుపడింది. దానితో చిన్న దొంగలూ లేకుండాపోయారు.

యుక్తిగల అబద్ధం

ఒకప్పుడు కాశీరాజ్యాన్ని యశోవర్ధనుడనే రాజు పరిపాలించాడు. ఆ సమయంలో కాశీరాజ్యంలో వాణిజ్యం అభివృద్ధి అవుతున్నది. చుట్టుపక్కల రాజ్యాలలో మతాంతరుల పరిపాలనలు ఏర్పడుతున్నాయి. తలపనితలంపుగా యుద్ధాలు సంప్రాప్తమయితే ఇతర రాజ్యాల సాయం కావాలి. వాణిజ్యం వల్ల కాశీవర్తకులు బాగుపడాలంటే ఇతర దేశాలతో అనుకూలమైన వర్తక ఒడంబడికలు జరగాలి. వీటన్నిటినీ సాధించటానికి రాజకీయ చతురతగల రాయబారుల దళం ఏర్పరచుకోవాలి. సమయోచితంగా అబద్ధాలాడి అవతలివాడిని ఇరుకున పెట్టగలవాడే రాయబారిగా పనికివస్తాడుగాని కుండపగలేని నిజంచెప్పేవాడు బొత్తిగా పనికిరాడు.

రాయబారులుగా పనికివచ్చేవారు దేశంలో ఎందరున్నారో తెలుసుకోవటానికి

యశోవర్ధను డొక ఉపాయం ఆలోచించాడు. ఒకనాడు తన కొలువులో సభికుల మధ్య అబద్ధాల పోటీ ఏర్పాటుచేస్తున్నట్టు ప్రకటిస్తూ, "అందరికన్న యుక్తిగా అబద్ధం అడినవాడికి నా కుమార్తెనిచ్చి పెళ్ళిచేస్తూ, అర్ధరాజ్యం ఇస్తాను," అన్నాడు రాజు.

సభికులంతా నిర్భయం తపోయి ఒకరి ముఖా లోకరు చూసుకున్నారు. రాజకుమార్తెతోబాటు అర్ధరాజ్యం సంపాదించాలనే ఆశ చాలామందికి కలిగింది.

ఒక వ్యక్తి లేచి, "మహారాజా, నా చిన్నతనంలో ఒకేసారి తూర్పున సూర్యోదయమూ, పడమట పూర్ణచంద్రోదయమూ కావటం నేను చూశాను," అన్నాడు.

"చిన్నతనంవల్ల తూర్పును పడమర అని పడమర తూర్పుని పొరపడివుంటావు. అలాగే అస్తమయ కాలాన్ని ఉదయకాలమని భ్రమపడివుంటావు," అన్నాడు రాజు.

మరొక వ్యక్తి లేచి, "మహాప్రభూ! మా ఊళ్లో కొందరు వేసవికాలంలో ఎండవేడిని పాత్రలలో నింపి వానాకాలంలో దానితో వంట చేసుకుంటారు," అన్నాడు.

"అందువల్ల వారు వంటచెరుకు అదా చేసుకుంటారు కాబోలు," అన్నాడు రాజు.

ఇంకొక వ్యక్తి లేచి, "మహారాజా, మా ఊళ్లో కొందరు తల కిందికిపెట్టి నడుస్తారు, నోటితో వింటారు, ముక్కుతో చూస్తారు, చెవులతో తింటారు," అన్నాడు.

"అందువల్ల వారి జీవితాలలో కలిగిన మార్పేమిటి?" అన్నాడు రాజు. ఆ వ్యక్తి సమాధానం చెప్పలేకపోయాడు.

ఈవిధంగా ఎందరో అబద్ధలాడారు. వాటిల్లో యుక్తి కొంచెమైనా లేదు. వీరిని రాయబారులుగా పంపితే కాశీరాజ్యం నవ్వుల పాలు కావటంతప్ప మరేమీ జరగదు.

రాజు ఇలా అనుకుంటుండగా ఒక వ్యక్తి లేచినిలబడ్డాడు. "మహారాజా, నా

పిత్రార్జితమైన రాజ్యాన్ని మీరు అక్రమంగా స్వాధీనపరుచుకోవటమే గాక ఇలాటి పచ్చి అబద్ధాలాడేవారికి ఇందులో సగమిచ్చి అన్యాయక్రాంతం చెయ్యాలనికూడా చూస్తున్నారు" అని ఆ వ్యక్తి కూచున్నాడు.

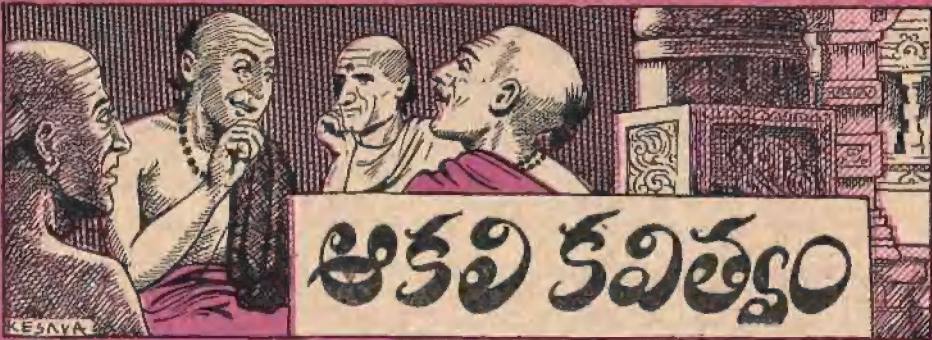
క్షణంపాటు రాజు నివ్వెరపోయాడు. నిండుసభలో ఈ వ్యక్తి కాశీరాజ్యం తన పిత్రార్జితమన్నాడు. అది నిజమని ఒప్పుకునే మాటైతే రాజ్యమంతా ఆ వ్యక్తికి ఇచ్చే య్యాలి. అబద్ధమనే మాటైతే, ఈ అబద్ధం వల్ల తనను ఆ వ్యక్తి ఇరుకున పెట్టినట్టు రాజు ఒప్పుకుతిరాలి. ఇదే యుక్తిగలఅబద్ధం!

రాజు లేచి, "భేష్! నీ అబద్ధానికి మేం చాలా సంతోషించాం. నీకు త్వరలోనే ముకుమార్తెనిచ్చి వివాహంచేసి అర్ధరాజ్యం అప్పజెప్పతాం!" అని ప్రకటించాడు.

తరువాత ఆ వ్యక్తి కాశీరాజుకు అల్లుడై, రాయబారకార్యాలలో ఘనవిజయాలు సాధించాడు.

ఆకలి కవిత్వం

కవిత్వమంటే చెవికోసుకునే భోజరాజు పరిపాలనలో కవిపండితులకు తప్ప మరెవరికీ రాజాదరణ లభించేదికాదు. వేద వేదాంగాలు వల్లెవేసినవారికకూడా తిండి దొరకని పరిస్థితి ఏర్పడింది. అందుచేత కొందరు వేదాధ్యయనపరులైన ఛాందస బ్రాహ్మణులు, ఎలాగైనా ఒక శ్లోకం అల్లి, భోజరాజుకు నివేదించి, కొంత బహుమానం సంపాదించి పొట్టపోసుకుందామని నిశ్చయించుకున్నారు. ఎందుకంటే భోజరాజు దగ్గరికి యాచనకు వెళ్ళినా కవిత్వంతోనే యాచించాలి.

ఒకరోజున ఆ బ్రాహ్మణులు ధారానగరంలోని భువనేశ్వరీ ఆలయానికి వెళ్ళి శ్లోకం అల్లటానికి కూచున్నారు. పంక్తికి ఎనిమిదేసి అక్షరాల చొప్పున నాలుగు పంక్తులు అల్లగలిగితే ఒక శ్లోకమవుతుంది. ఆ సంగతి వాళ్ళకు తెలుసు. కాని విషయం

ఎంత ఆలోచించినా తట్టలేదు. వాళ్ళని బాధిస్తున్నదల్లా ఒకటే సమస్య. అది భోజనం సమస్య.

“భోజనం దేహి రాజేంద్ర” అని అడుగుదామన్నాడు ఒక బ్రాహ్మణుడు. “భేష్, బాగుంది” అన్నారు మిగిలిన వాళ్ళు. శ్లోకంలో ఒక పాదం పూర్తి అయింది కూడానూ.

ఇంకా మూడు పాదాలు పూర్తికావాలి.

“రాజుగార్ని భోజనం పెట్టమని అడిగేటప్పుడు, నెయ్యి పప్పువేసి పెట్టమనటం ఉచితంగా ఉంటుందికదా. ‘ఘృతసూప సమన్వితం’ అని చేర్చుదాం,” అన్నాడు ఇంకో బ్రాహ్మణుడు.

“భేష్! చాలా బాగుంది,” అన్నారు మిగతావాళ్ళు.

‘భోజనం దేహి రాజేంద్ర
ఘృత సూప సమన్వితం’

సగం శ్లోకం అయిపోయింది. ఇంకా సగం ఉంది. కాని, పాపం, బ్రాహ్మణులకు ఇంకేమడగాలో తెలియలేదు. వాళ్లు రాజు గారిని అడగదలిచిన పప్పుకూడు రెండు పాదాల్లోనే అడిగేశారు. ఇంకా మిగిలివున్న రెండు పాదాలు ఎలా పూర్తిచేయాలి? అందులో రాజును ఏమడిగేట్టు?

ఈ సమస్య తెలక బ్రాహ్మణులు తికమక పడుతున్న సమయంలో మహాకవి కాళిదాసు అక్కడికి వచ్చాడు. శ్లోక పాదాలు రెండు కుదిరి మరి రెండు కుదరక నానా అగవట్లూ పడే బ్రాహ్మణులను చూశాడు. కాళిదాసుకు వాళ్ళను చూస్తే జాలివేసింది.

వాళ్ళు అల్లిన కవిత్వానికి భోజుడు కాని కూడా ఇవ్వడు.

"అయ్యా, మీ కభ్యంతరం లేకపోతే మిగిలిన శ్లోకపాదాలు నేను పూర్తిచేస్తాను. పూర్తి శ్లోకం భోజరాజుకు సమర్పించి ఏమైనా దొరికితే వుచ్చుకోండి," అన్నాడు కాళిదాసు.

"అంతకంటేనా, బాబూ! సమయానికి నీవు దేవుడల్లె ఇక్కడికి వచ్చావు. మిగిలిన రెండు పాదాలూ రాసిపెట్టు. నీ మేలు చెప్పుకుంటాం," అన్నారు బ్రాహ్మణులు.

"భోజరాజును మీరు నెయ్యి పప్పులతో సహా భోజనం అడగనే అడిగారు. శరత్కా

లపు చంద్రుని వెన్నెలవలె తెల్లనైన గేదె పెరుగుతోకూడా భోజనం పెట్టమని అడగండి!" అన్నాడు కాళిదాసు.

బ్రాహ్మణులు గేదెపెరుగు మాట చెవిని పడగానే పరమానందభరితులై, "ఏదీ? ఎలా?" అన్నారు అత్రంగా.

"మాహిషం చ శరచ్చంద్ర

చంద్రికా ధవళం దధి" — అని

కాళిదాసు వారి శ్లోకాన్ని పూర్తిచేశాడు. అందులో గల కవిత్వం వారికి అర్థంకాక పోయినా, శ్లోకం పూర్తిఅయి, తమ పని ముగిసిందన్న సంతోషంలో ఆ బ్రాహ్మణులు కాళిదాసుకు ధన్యవాదాలు తెలిపి అక్కడి నించి వెళ్ళిపోయారు.

వారు మర్నాడు రాజసభకు వెళ్లారు. అతి కష్టంమీద రాజదర్శనం లభించింది. ఆ సమయంలో భోజరాజు కవిపండితులమధ్య సుఖాసీనుడై వున్నాడు. మంత్రిసామంతులతో, ప్రజలతో సభ క్రిక్కిరిసి వున్నది.

పండితులు భోజరాజుకు ఎదురుగా నిలిచి బడి కంఠస్థం చేసిన శ్లోకం—

భోజనం దేహి రాజేంద్ర

ఘృత సూప సమన్వితం

మాహిషం చ శరచ్చంద్ర

చంద్రికా ధవళం దధి

అని చదివారు.

ఈ శ్లోకం వింటూనే భోజరాజు, "ఈ శ్లోకం మొదటి రెండు పాదాలు రాసిన వారికి కవిత్వం రాదు. అయితే మిగిలిన రెండు పాదాలు రాసినది కాళిదాసు తప్ప మరొకరై ఉండడు! ఆ రెండు పాదాలకూ అక్షరలక్ష ఇచ్చి ఈ ఛాందసపు బ్రాహ్మణులను పంపివెయ్యండి!" అన్నాడు.

బ్రాహ్మణులు నిర్దాంతపోయి సభ చుట్టూ కలయచూసేసరికి వారికి కాళిదాసు కనిపించాడు. అయినే తమకు భిక్షపెట్టాడని తెలుసుకుని, దొరికిన సొమ్ము తీసుకుని తమ దారిని వెళ్ళిపోయారు.

మదిరావతి కథ

పూర్వం ఉజ్జయిని నగరంలో యశస్కరుడనే బ్రాహ్మణుడుండేవాడు. ఆయన కుమారుడు శశిభూషణుడనేవాడు చాలా అందగాడు, మంచివాడుకూడా. అతడికి గురువు దగ్గర విద్య అభ్యసిస్తూండగా విజయసేనుడనే క్షత్రియబాలుడితో స్నేహమయింది.

ఒకనాడు విజయసేనుడి వెంట అతని చెల్లెలు మదిరావతి అనే పిల్ల గురువుగారింటికి వచ్చింది. మదిరావతికూడా అసాధారణ సౌందర్యవతి. ఆమెను చూసినది మొదలు శశిభూషణుడికి ఆమెమీద అంతా లేని ప్రేమ కలిగింది.

మదిరావతి ఇంటికి వెళ్ళి తన తల్లితో శశిభూషణుణ్ణిగురించి చాలా గొప్పగా చెప్పింది. శశిభూషణుణ్ణి ఒకసారి విలుచుకురవ్వుని తల్లి విజయసేనుడితో అన్నది.

మర్నాడు విజయసేనుడు తన స్నేహితుడైన శశిభూషణుణ్ణి వెంట బెట్టుకుని

వెళ్ళాడు. విజయసేనుడు తండ్రితో ఏదో మాట్లాడుతూవుండగా ధాత్రేయి అనే అమ్మాయి, మదిరావతి స్నేహితురాలు, ఒంటరిగా వున్న శశిభూషణుడివద్దకు వచ్చి, అతనికి మాలతిపూలదండ ఇచ్చి, "దీనిని నా సఖి మదిరావతి ఎవరికీ తెలియకుండా నీకోసం అర్పింది. తీసుకో!" అన్నది.

"నీ సఖికి కావలిస్తే నా ప్రాణాలైనా ఇస్తానని చెప్పు," అన్నాడు శశిభూషణుడు.

అదిమొదలు శశిభూషణుడూ, మదిరావతి తరుచు మాట్లాడుకుంటూండేవారు. నానాటికీ వారి ప్రేమ పెరగసాగింది.

ఇంతలో ఒకనాడు ఒక క్షత్రియకుమారుడు వచ్చి, మదిరావతిని తనకిచ్చి వివాహం చెయ్యవలసిందని ఆమె తండ్రిని కోరాడు. తన కుమార్తె మరొకరిని ప్రేమిస్తున్నదని తెలియక తండ్రి అంగీకరించాడు. లగ్నంకూడా నిశ్చయమైపోయింది.

మదిరావతి వివాహం నిశ్చయమైన క్షణంనుంచి శశిభూషణుడికి మనోవ్యాధి పట్టుకున్నది. కనీసం ఒక్కసారి మదిరావతిని కళ్లారాచూసి తన మనోవేదనకు కొంత ఉపశాంతి చేసుకుందామన్నా వీలు పడిందికాదు.

పెళ్ళిరోజు వచ్చింది. మదిరావతికి తలంటి పెళ్ళికూతుర్నిచేశారు. మంగళ వాద్యాలతోసహా పెళ్ళికొడుకు వచ్చాడు.

ఏవిధంగానైనా మదిరావతి పెళ్ళి తప్పి పోతుందేమోనన్న ఆశ అంతవరకూ శశి భూషణుడి మనస్సులో ఉంటూవచ్చింది. అది కాస్తా ఇప్పుడు అడుగంటింది.

శశిభూషణుడు, ఈ బాధ భరించేకన్న అత్యుపత్య చేసుకోవటం నయమనుకున్నాడు. పెళ్ళిపీటలమీద కూచునేముందు మదిరావతి తోడుపెళ్ళికూతుళ్ళతోసహా ఊరి వెలవల ఉన్న అమ్మవారి గుడికి వచ్చి అక్కడవుండే కామదేవుడికి పూజచేస్తుంది. ఆ గుడికి సమీపంగా దారిలో ఒక మర్రి చెట్టున్నది. ఆ చెట్టుకొమ్మకు ఊరివేసుకున్నట్టయితే మదిరావతి కనీసం తన శవాన్నయినా చూడగలుగుతుందనే ఉద్దేశంతో శశిభూషణుడు అక్కడికి బయలుదేరాడు.

ఈలోపల మదిరావతి స్నేహితురాలు ధాత్రేయి ఆ ఉదయమే శంఖహ్రదమనే కోనేటికి స్నానం చేయబోయింది. ఆ కోనేటి ఒడ్డున ఆమె పూలు కోస్తూండగా, ఆమెకు సోమదత్తుడనే బ్రాహ్మణ యువకుడొకడు కనిపించాడు.

ఆ బ్రాహ్మణ యువకుడు పూలు కోస్తూన్న తనవంక కన్నార్పకుండా చూస్తూ వుండటం గమనించి ధాత్రేయి సిగ్గుపడింది.

ఈ సమయంలో దూరాన కలకలం వినబడింది. గొలుసులు తెంచుకున్న మదపు టేనుగు ఒకటి వారున్న వైపే వాయువేగంతో వస్తోంది. ఏమిచెయ్యాలా అని ధాత్రేయి ఆలోచించేలోపుగా, పరదేశీ అయినా ఆ

సోమదత్తుడు ఆమెను తన చేతులలో ఎత్తుకుని పారిపోయి, దూరాన ఉన్న జనందగ్గిర ఆమెను చేర్చాడు.

అంత ధైర్యసాహసాలతో తనను కాపాడిన ఆ యువకుడి పూర్వోత్తరాలు ధాత్రేయి తెలుసుకునేలోపునే ఆ మదపుటేనుగు జనంమీదికి వచ్చింది. ఎక్కడి వారక్కడ చెల్లాచెదరుగా పారిపోయినారు. సోమదత్తుడుకూడా పారిపోయినాడు. అతను ధాత్రేయిని కలుసుకుని ఆమె సమాచారం తెలుసుకుందామని తిరిగి అక్కడికి వచ్చేసరికి ఆమె కనబడలేదు. తన ప్రియనఖి మదిరావతి లగ్నముమార్తం దగ్గిర పడటం

మూలాన ఆమె సోమదత్తుడి విషయం విచారించే అవకాశం లేకపోయింది.

తాను రక్షించిన పిల్ల ఎవరో, ఆమె పేరేమిటో సోమదత్తుడికి తెలియదు. ఆమె కనబడినదాకా విశ్రమించరాదని అతను నిశ్చయించుకుని బయలుదేరి, చాలాదూరం నడిచాడు. అతనావిధంగా నడుస్తూ అమ్మవారి ఆలయప్రాంతానికి వచ్చేసరికి దారిపక్కమర్రిచెట్టునుండి వేలాడుతూ ఒక యువకుడి శరీరం సోమదత్తుడి కంటపడింది. సోమదత్తుడు వెంటనే దగ్గిరికి వెళ్ళి ఆ శరీరాన్ని కిందకు దించి చూశాడు. ఉరివేసుకున్న శశిభూషణుడు స్పృహతప్పి ఉన్నాడు

గాని, చావలేదు. సోమదత్తు డతనికి ఉపచారాలు చేయసాగాడు.

కొద్దిసేపట్లో శశిభూషణుడికి స్పృహ కలిగింది. అతను లేచికూచుని సోమదత్తుణ్ణి చూసి, "నా ప్రాణం కాపాడిన దయామయుడివి, ఎవరు నాయనా నీవు? నన్నెందుకు బతికించావు? నా జీవితం నిరర్థకమైనది" అంటూ తన కథ చెప్పాడు.

అంతా విని సోమదత్తుడు, "వెర్రివాడా, ఇదేనా పురుషకారం? నేనూ నీలాగే ఒక కన్యను ప్రేమించాను. ఆమె ఎవరో తెలియకుండానే అమెకోసం వెతుకుతున్నాను," అంటూ తన కథ చెప్పాడు.

వీరివిధంగా మాట్లాడుకుంటూండగానే దూరాన మంగళవాద్యాలు వినపడ్డాయి.

"అదుగో, మదిరావతి కామదేవుణ్ణి పూజించటానికి వస్తోంది," అన్నాడు శశిభూషణుడు.

"అయితే మనం గుడిలో విగ్రహాలవెనక దాక్కుందాం," అన్నాడు సోమదత్తుడు.

ఇద్దరూ విగ్రహాలవెనక దాగిన కొద్దిసేపటికి మదిరావతి తన చెలికత్తెలతోసహా గుడి చేరింది. మిగిలినవారి నందరినీ బయటనే ఉంచి ఆమె ఒంటరిగా గర్భగుడిలోకి వచ్చి, తలుపుమూసి గడియపెట్టి, "ఓ కామదేవా! నేను ఒకరిని ప్రేమిస్తే నన్ను మరొకరికెందుకిచ్చి పెళ్లిచేస్తున్నావు? నా కోరిక యీ జన్మలో తీరనీపక్షంలో త్వరలో మరొక జన్మలో నైనా శశిభూషణుడి భార్య అయేలాగు అనుగ్రహించు, తండ్రీ!" అని ప్రార్థించి, తన పల్లెవాటు కంఠానికి చుట్టి ఉరి వేసుకోబోయింది.

ఈ సమయంలో శశిభూషణుడు విగ్రహం చాటునుండి పరిగెత్తుకుంటూ వచ్చి ఆమెను వారించాడు.

సోమదత్తుడుకూడా ఇవతలికి వచ్చాడు.

"మాటలకు వ్యవధిలేదు. కనుచీకటి పడింది. నీ ప్రియురాలికి నా దుస్తులు

కట్టించి ఆమెను వెంటపెట్టుకుని గ్రామాంత
రానికి బయలుదేరు. ఈలోగా నే నీమె
దుస్తులు ధరించి బయటికి పోతాను,”
అన్నాడు సోమదత్తుడు.

సోమదత్తుడు మదిరావతి పెళ్ళిబట్టలు
ధరించి, ముఖం కనబడకుండా వల్లె మేలి
ముసుగు వేసుకున్నాడు. తలుపు తెరిచి
బయటికి వెళ్ళాడు. చెలికత్తెలు మదిరావతే
తిరిగి వచ్చిందనుకుని, పెళ్ళిపాటలు
పాడుతూ, మేళతాళాలతో తిరిగి వెళ్ళి
పోయారు. వారు వెళ్ళిపోయిన కొంతసేపటికి
శశిభూషణుడూ, పురుషవేషంలో ఉన్న
మదిరావతి అడవిమార్గాన బడి తెల్లవార్లు

ప్రయాణంచేసి చివరకు అచలపురమనే
ఊరు చేరారు. అక్కడ ఒక బ్రాహ్మణుడు
వారికి తన యింట ఆశ్రయమిచ్చాడు.
అక్కడే వారు ఒక దేవాలయంలో
శాస్త్రోక్తంగా వివాహం చేసుకున్నారు.

ఇక్కడ మదిరావతి వేషంలో ఉన్న
సోమదత్తుడు పెళ్ళియింటికి వచ్చేసరికి
ధాత్రేయి శంఖహ్రదంనుంచి తిరిగివచ్చింది.
తనకు కలిగిన అనుభవాన్ని తన స్రీయ
సఖితో చెప్పకొపటానికి ఆమెకు విశేషం
వ్యవధిలేదు. అందుచేత ధాత్రేయి, మదిరా
వతి రెక్కపట్టుకుని, “సఖీ, నీతో ఒక
రహస్యం చెప్పాలి, రా!” అని ఏకాంతంగా

ఒక గదిలోకి తీసుకుపోయింది. ఈలోపలే మేలిముసుగులోనుంచి ధాత్రేయిని చూచి గుర్తుపట్టిన సోమదత్తుడు, "నేను కల గంటున్నానా? ఏదైనా మాయా? లేక భగవంతుడి ఆనుగ్రహమా?" అని తనలో తాను ఆశ్చర్యపడసాగాడు.

"సఖీ, నీకు ప్రియుడు కానివాడు భర్త కాబోతున్నాడు. నీబాధ నాకు తెలుసు. కాని ఈ బాధను నీవు భరించలేనప్పుడు నా సంగతి జ్ఞాపకం తెచ్చుకో. ఎందుకంటే నేను అభాగ్యురాలిని. నీలాగే నేనూ ఒక యువకుణ్ణి ప్రేమించాను. కాని ఆతనెవరో, పేరేమిటో, ఎక్కడ వుంటాడోకూడా నేనెరగను. నీ ప్రియుణ్ణి నీవు మళ్ళీ చూడగలుగుతావు. నాకా ఆశకూడా లేదు," అంటూ ధాత్రేయి తన కథ యావత్తూ చెప్పింది.

ఇదంతా వింటున్న సోమదత్తుడు పరమానంద భరితుడై, ధాత్రేయి మాట్లాడటం పూర్తిచేయగానే మేలిముసుగు తొలగించి

తన ముఖం కనబరిచాడు. ధాత్రేయి ఆనందానికి, ఆశ్చర్యానికి మేరలేదు. సోమదత్తుడు జరిగినదంతా వివరించి, మదిరావతి శశిభూషణుడితోసహా పారిపోయిందని చెప్పేదాకా ధాత్రేయి తన కళ్ళను తానే నమ్మలేకపోయింది.

"మనం ఇలా కబుర్లు చెప్పుకుంటూ కూచుంటే లాభం లేదు. మనంకూడా వేగిరం వెళ్ళిపోకపోతే గుట్టు బయటపడుతుంది. మనం పారిపోయే ఉపాయం ఆలోచించు!" అన్నాడు సోమదత్తుడు.

ధాత్రేయి తన నగలన్నీ మూట గట్టుకుని, సోమదత్తుణ్ణి వెంటబెట్టుకుని దొడ్డి దారిన బయటికి వచ్చి, చీకటిలో తేటలమధ్యగా, దొడ్లమధ్యగా ఊరి బయటికి తెచ్చింది. అక్కడినుండి వారు బయలుదేరి కొన్నాళ్ళు ప్రయాణంచేసి ఒక అగ్రహారం చేరి అక్కడ పెళ్ళాడి నివాసం ఏర్పరుచుకుని సుఖంగా ఉన్నారు.

పరిశ్చలు

ఒకానొక దేశంలో ఒక పేదవాడు ఎలాగూ సంసారం గడపలేక రాజువద్దకు పోయి సహాయం వేడాడు. రాజు పేదవాడి కోరిక విన్నమిడట, "నిన్ను నాలుగు ప్రశ్నలడుగుతున్నాను. అన్నిటికన్న వేగమైనదేది? అన్నిటికన్న బలం కలదేది? అన్నిటికన్న మెత్తనైనదేది? అన్నిటికన్న ఆనందకరమైనదేది? రేపటిలోగా ఈ ప్రశ్నలకు సమాధానం చెబితే నీకు సహాయంచేయటానికి ప్రయత్నిస్తాను," అన్నాడు.

పేదవాడు ఈ ప్రశ్నలను మననంచేసుకుంటూ ఇంటికి వెళ్లి సమాధానాలు తట్టక తిక్మక పడసాగాడు. అతని కూతురు పడిపాడెళ్ళ పిల్ల తండ్రినిచూసి, "ఏమిటి, నాన్నా, దీర్ఘంగా ఆలోచిస్తున్నావు?" అని అడిగింది.

"రాజుగారిని యాచించ బోయాను. ఆయన నన్ను నాలుగు ప్రశ్నలడిగి

రేపటిలోగా సమాధానాలు చెప్పాలన్నారు. అటువంటి ప్రశ్నలకు నేనేం సమాధానాలు చెప్పగలను?" అన్నాడు పేదవాడు.

అతని కూతురు ప్రశ్నలు విని, "దీని కింత ఆలోచన దేనికి, నాన్నా? అన్నిటికన్న వేగమైనది గాలి. అన్నిటికన్న బలమైనది భూమి; ఎందుకంటే ఎంత బలం గల ప్రాణులకుకూడా భూమే బలమిస్తుంది. అన్నిటికన్న మెత్తనైనది చెయ్యి; హంసతూలికాతల్పంమీద పడుకున్నవాడు కూడా చెయ్యి ముడిచి తలకింద పెట్టుకుంటాడు. అన్నిటికన్న ఆనందకరమైనది నిద్ర; ఇంక దేనిచేతా పోనిదుఃఖంకూడా నిద్రలో పోతుంది," అన్నది.

పేదవాడు ఈ సమాధానాలకు సంతోషించి మర్నాడు ఉదయమే రాజువద్దకు వెళ్లి సమాధానాలు నాలుగూ చెప్పాడు. "ఈ సమాధానాలు నీ అంతట నీవే

తెలుసుకున్నావా? లేక ఎవరైనా నీకు చెప్పారా?" అని రాజు అడిగాడు.

"నా కూతురు పదిహేడేళ్ళ పిల్ల చెప్పింది," అన్నాడు పేదవాడు.

రాజు ఆశ్చర్యపడి, "నీ కూతురు అంత తెలివిగలదా? అయితే ఈ పొగు తీసుకు పోయి నీ కూతురి కిచ్చి రేపటిలోగా దీనితో నాకొక జరిఉత్తరీయం నేసిపెట్టమను," అని జానెడు పొగొకటి పేదవాడికిచ్చాడు.

పేదవాడు హతాశుడై ఇంటికి తిరిగి వచ్చాడు. తండ్రిని చూసి కూతురు, "ఏం, నాన్నా? రాజుగారికి నీమీద ఇంకా దయ కలగలేదా?" అన్నది.

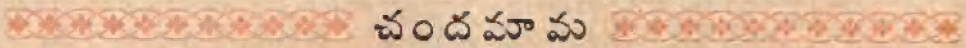
"అయిన ఇంకోపరీక్ష పెట్టాడు. ఈ నూలు పొగుతో రేపటిలోగా నీ వాయనకు జరి ఉత్తరీయం నేసి ఇవ్వాలట!" అన్నాడు తండ్రి.

"అదెంత భాగ్యం, నాన్నా? నువ్వొక చీపురుపుల్ల పట్టుకెళ్ళి రాజుగారి కియ్యి. దానితో మగ్గం తయారుచేసి ఈ సాయంత్రం లోగా ఇవ్వమను. జరిఉత్తరీయం అలాగే నేసిపెడతాను," అన్నది పేదవాడి కూతురు.

పేదవాడు చీపురుపుల్ల ఒకటి తీసుకుని రాజుగారివద్దకు పోయి కూతురు చెప్పిన మాటలే అన్నాడు.

రాజు క్షణం ఆలోచించి, "ఏమో అనుకున్నాను, నీ కూతురు చాలా ప్రయోజకురాలే. నూరు కోడిగుడ్డిప్పిస్తాను. వాటిని పొడగబెట్టి రేపు ఉదయానికల్లా పిల్లలు చేయించి నావద్దకు పంపమని నీకూతురుకు చెప్పు," అన్నాడు.

ఇదంతా విచిత్ర ప్రమాదానికే వచ్చిందని భయపడుతూ పేదవాడు నూరు కోడిగుడ్లు తీసుకుని ఇంటికి తిరిగి వచ్చాడు. అతని కూతురుమాత్రం నిశ్చింతగా ఆ గుడ్లతో అట్లూ, కూరూ, పులుసూ వగైరాలు చేసి, మూడుపూటలా తండ్రికి పెట్టి తానుకూడా తిన్నది. మర్నాడు ఆమె తండ్రితో ఈ విధంగా అన్నది :

“నాన్నా, రాజుగారి వద్దకు పోయి, గుడ్లన్నీ పొదిగాయని చెప్పు. అయితే కోడి పిల్లలు ఏ ఆహారమూ ముట్టటంలేదనీ, ఒక్కరోజు వ్యవసాయంతో పండిన ధాన్యం తప్ప అవి తినేటట్టులేవనీ, అలాటి ధాన్యం ఉంటే ఇప్పించమనీ అడుగు. లేకపోతే కోడిపిల్లలన్నీ చచ్చిపోతాయని చెప్పు.”

పేదవాడు ఈమాటలే రాజుకు చెప్పాడు. రాజు చాలా సంతోషపడ్డాడు. ఆయన పేదవాడితో, “నీవింటికి వెళ్లి, నేను రెండు గడియలలో మీ యింటికి వస్తున్నానని నీ కుమార్తెతో చెప్పు,” అన్నాడు.

ఈ సంగతి తెలియగానే పేదవాడి కూతురు ఇల్లంతా అలికి ముగ్గులుపెట్టి, గడపలకు పసుపు రాచి, మండిగానికి పచ్చ తొరణం కట్టింది. కాస్సేపట్లో రాజుగారు గుర్రంమీద వచ్చి పేదవాడి ఇంటిముందు గుర్రం ఆపాడు గాని దిగలేదు. రాజుగారిని అహ్వానించటానికి రాబోతున్న పేదవాడి

కుమార్తెకూడా వాకిలి గుమ్మం దాటబోతూ ఒక కాలుమాత్రం బయటవేసి ఆగి పోయింది.

గుర్రంమీదవున్న రాజు అపిల్లకేసి చూసి, “అమ్మాయీ, నేను దిగి మీ యింట్లోకి రాబోతున్నానా? గుర్రాన్ని నడుపుకుని ముందుకు సాగబోతున్నానా?” అని అడిగాడు.

పేదవాడి కూతురు చిరునవ్వు నవ్వి, “మహాప్రభూ! మీరు నాకన్న గొప్పవారు, తెలివిగలవారు, చదువుకున్నవారు. నేను లోపలికి వెళ్ళబోతున్నానో బయటికి రాబోతున్నానో మీరు చెప్పగలిగితే మీ ప్రశ్నకు నేను సమాధానం చెబుతాను!” అన్నది.

రాజు సంతోషించాడు. గుర్రం దిగి లోపలికి వచ్చి పెద్ద వరహాలసంచి పేదవాడి కిచ్చాడు. తరవాత ఆయన ఆ పేదవాడి కుమార్తెనే పెళ్లాడి ఆమెను తన పట్టపు రాణిని చేసుకున్నాడు.

సూర్యుడు

చీకటిరాత్రి ఆకాశంకేసి దెలిస్తావ్లోనుంచి చూసినట్లయితే మనకు నక్షత్రాలుమాత్రమే గాక అక్కడక్కడా మబ్బులలాటివి కనిపిస్తాయి. ఇవి మామూలు మబ్బులుకావు; అనేక శతాబ్దాలపాటు వీటి ఆకారం మారకుండా అలాగే ఉంటుంది. అయితే నిజానికి

అవి మారుతూనే ఉన్నాయి. కొన్నికొద్ది శతాబ్దాలకాలంలో అలాటి మబ్బు ఘనీభవించి ఒక నక్షత్రం అవుతుంది. మన సూర్యుడు అలా మబ్బునుంచి పుట్టినదే.

* చిత్రమేమంటే మబ్బుగా ఉన్న దశలో ఈ నక్షత్రంలో అతి పలుచనైన వాయువులు— హైడ్రజెన్, హీలియం అనేవి—తప్ప మరేమీ ఉండదు. ఆ వాయువులుకూడా మనచుట్టూ ఉండే గాలికన్న చాలారెట్లు పలుచగా, తేలికగా ఉంటాయి. వేడికూడా అనలుండదు. కాని ఈ మబ్బుప్రమాణం మనం ఊహించలేనంత పెద్దదైతే ఉంటుంది. అలాటి మబ్బులో మన భూమిలాంటి గోళం పెట్టినట్లయితే అది మహాసముద్రంలో నల్లపూస ప్రమాణంలో ఉంటుంది.

* అంత గొప్పప్రమాణంలో ఉండే మబ్బు క్రమంగా చిన్నది కాసాగుతుంది. అది చిన్న దవుతున్నకొద్దీ అందులోనుంచి అంతులేని వేడి పుట్టుకొస్తుంది. భ్రమణంకూడా ఏర్పడు తుంది. అతి తేలికైన హైడ్రజెన్, హీలియం అణువులు ఆ వేడికి సంయోగంపొంది భార మైన ఇతర ధాతువుల అణువులుగా తయారవుతాయి. అతి భారమైన ధాతువులు ద్రవ రూపం పొందుతాయి. తేలికైనవి వాయురూపంలోనే ఉండి వేడికి ప్రజ్వలిస్తాయి.

* ఒక్క మబ్బులోనుంచి ఒక్క నక్షత్రమే గాక ఇంకా గ్రహాలు పుట్టవచ్చు. ద్రవరూపంలో నక్షత్రం గోళాకృతి పొందినాక, నక్షత్రగర్భంలోనుంచి కొన్ని ధాతువులు పైకివచ్చి తెట్టె కట్టి ఘనీభవించసాగుతాయి.

* అప్పటికి నక్షత్ర గర్భంలోనుంచి ద్రవం పైకి చిమ్మి నక్షత్రం పైభాగాన్ని చేదించవచ్చు. ఇలా చేదించుకువచ్చిన పదార్థం తిరిగి నక్షత్రాన్ని చేరనిపక్షంలో ఉపగ్రహంగా ఏర్పడి గ్రహంగా తయారుకావచ్చు.

* సూర్యుడు ఇలా ఒక మబ్బునుంచి ఏర్పడిన నక్షత్రమే. భూమి, ఇతర గ్రహాలూ ఆ మబ్బులోనుంచి విడివిడిగా తయారై ఉండవచ్చు, లేదా సూర్యుడిలోనుంచి పుట్టినవై ఉండవచ్చు.

* గాలికన్న పలుచనైన వాయుమేఘాలనుంచి సూర్యుడులాటి దేదీప్యమానమైన నక్షత్రాలూ, భూమిలాంటి గ్రహాలూ, వాటితోబాటు అనేక ధాతువులూ, వాటివల్ల ఏర్పడిన బహువిధ పదార్థాలూ, వాటినుంచి ఏర్పడిన సమస్త చరాచర జీవకోటి తలుచుకుంటే ఇదంతా నిజంగా ఈశ్వరమాయే అనిపిస్తుంది కాదా!

పోటోవ్యాఖ్యల పోటీ

::

బహుమానం రు. 10 లు

1955 మే సంచికలో ప్రకటించబడే పోటోలకు నమూనాలు

- ★ పై పోటోలకు సరిబస వ్యాఖ్యలు ఒక్క మాటలోగానీ, చిన్న వాక్యంలోగానీ కావాలి. రెండు వ్యాఖ్యలకూ సంబంధం వుండాలి.
- ★ మార్చి 10-వ తేదీలోగా వ్యాఖ్యలు మాకు చేరాలి. తరువాత చేరే వ్యాఖ్యలు ఎంత మాత్రమూ పరిశీలించబడవు.

- ★ మాకు చేరిన వ్యాఖ్యలలో అత్యుత్తమంగా వున్న సెట్టుకు (రెండు వ్యాఖ్యలకు కలిపి) రు. 10/-లు బహుమానం.
- ★ వ్యాఖ్యలు రెండూ పోస్టుకార్డుపైన (వాసి, ఈ అడ్రసుకు పంపాలి:—చందమామ పోటో వ్యాఖ్యల పోటీ, మద్రాసు-26.

మార్చి నెల పోటీ ఫలితాలు

మొదటి పోటో: జంట విడిచి ఉండము | రెండవ పోటో: అమ్మ విడిచి ఆడము

సంపినవారు: మాస్టర్ రమేష్,

O/o ఆర్. జె. ధనకొటి, పోస్టు అంబం (నిజామాబాద్)

బహుమతిమొత్తం రు. 10/- ఈ నెలాఖరులోగా పంపబడుతుంది

మాయా చక్రం (అట్టచివరి బొమ్మ) - 5

అప్పుడు ఆ రెక్కల గుర్రం రాణిపైన జాలిపడి, మానవభాషలో "రాణీ!—ఈపాటివానికే అంత ప్రాధేయమెందుకు? ఎర్రకోటకు తీసుకువెళ్తాలే, దిగులు పడకు" అంటూ ధైర్యంచెప్పింది.

మరునాటి ఉదయంవరకూ అది విశ్రాంతి తీసుకొన్న తరువాత రాణిని తన విపులమీద ఎక్కించుకొని ఆకాశమార్గాన దౌడుతీయ నారంభించింది. అంత ఎత్తున అతివేగంగా పోతూవుంటే, రాణికి అనేకమైన ప్రపంచపు వింతలు కంటబడసాగినై.

అయితే, ఆ చిత్రాలను చూచి మనసులో ఆనందించగల స్థితిలో లేదు, రాణి. ఇప్పు డెంతసేపూ ఆమె దృష్టి ఎలా ఎర్రకోట చేరుకోవడం, ఎంతట చేరుకోవడం, చేరుకొని తన భర్తను ఎలా దర్శించడం?—అనే విషయాలపైనే ఉండిగాని, మరే విషయానికి చేటులేదు.

ఇటువంటి అత్రుతో పోతున్న రాణి ఒక్కసారి కిందికి చూడగానే, మాసిన గుడ్డలు కట్టుకొనివున్న ఒక పేదరాలు కనిపించింది. వెంటనే రాణికి మెరపు వంటి ఒక ఆలోచన స్ఫురించి, గుర్రంతో ఇలా అన్నది:

"ఓ అశ్వరాజా!—నా భర్త ఇచ్చిన విలువైన దుస్తులతో నే నిప్పుడు ముస్తాబైవున్నాను. నేను ఫలానా అని ఎవరైనా సులువుగా గుర్తించగలుగారు. ఐతే, ఈ స్థితిలో నన్ను ఎవరూ తెలుసుకోకుండా ఉండడమే అన్నివిధాలా నాకు మేలు. కనుక, నా వస్త్రాలు అడుగో, ఆ పేదరాలికిచ్చి, ఆమె గుడ్డలను నేను ధరిస్తాను" అని చెప్పింది.

రెక్కలగుర్రం రాణి వృద్ధేశాన్ని ఆమోదించి, వెంటనే భూలోకానికి దిగింది. అప్పుడు రాణి తన అమూల్య వస్త్రాభరణాలన్నీ ఆ పేదరాలికిచ్చి, ఆమె కట్టిన బట్టలనూ, నల్లపూసలూ మొదలైన పేదవాళ్ల ఆభరణాలనూ తను పుచ్చుకొని ధరించింది.

ఈ మారువేషంతో రాణి మళ్ళీ గుర్రం ఎక్కి, రోజులా ప్రయాణించేయగా అల్లంతలో ఎర్రటి తంగేడువనం, ఆ వనంలో ఆకర్షణీయమైన ఎర్రకోట స్పష్టంగా కనిపించినై. అప్పుడు గుర్రం 'మనం రావలసిన చోటకి వచ్చేశాం!' అని రాణికి చెప్పింది. రాణి చాలా సంతోషించింది. తరువాత...

చిత్రకథ

వానూ, దానూ ఒక రోజున పొలంలోకి వెళ్ళారు. దోసకాయలు కోసి, సంచి నిండా ఎక్కించారు. 'ఇన్ని కాయలు మోయలేవురా, కొన్ని తీసెయ్యి' అన్నాడు వాను. 'పోవోయి, పిరికి! ఇంకో ఇన్నయినా నాకు లెక్కలేదు' అని ప్రగల్భాలు కొట్టాడు గడుగ్గాయి దాను. అంతటితో ఆగలేదు. పెద్దకబుర్లు చెప్పసాగాడు.

'ఒరే వానూ!—నేను ముక్కుమీద దోసకాయ నిలబెట్టి, ఆ కాలవ దాటుతాను, నా సామర్థ్యం చూస్తా! పందెం కాయ!' అన్నాడు. అంటూ, ఒకేఒక అడుగు వేశాడు. రెండో అడుగు వెయ్యబోయేసరికల్లా కాలవలో—వాడొక మూల, కాయొక మూల! 'బడాయికోరుల కింతే శాస్త్ర!' అని నవ్వాడు వాను.

వార్తలు-విశేషాలు

మన దేశంలోని విశ్వవిద్యాలయాల అభివృద్ధికి వచ్చే సంవత్సరం 5 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టడానికి యూనివర్సిటీ గ్రాంట్స్ కమిషన్ నిశ్చయించింది.

* * * బొంబాయి హైకోర్టు న్యాయమూర్తి, ప్రెస్ కమిషన్ అధ్యక్షులు అయిన శ్రీ జి. ఎస్. రాజాధ్యక్ష గుండెజబ్బుపల్ల పిల్లవరి 9వ తేదీన బొంబాయిలో కాలధర్మం చెందారు.

* * * ఇండియాలో ఒక ఉక్కు కర్మాగారాన్ని నిర్మించేందుకు రష్యా-ఇండియా ప్రభుత్వాల మధ్య ఒడంబడిక జరిగింది.

* * * ఉత్తరప్రదేశ్ ప్రభుత్వం గోసంపర్దన విచారణసంఘంవారి సూచనల సంగీకరించి, రాష్ట్రం మొత్తంలో గోవధను నిషేధించాలని నిశ్చయించింది.

* * * తిరువాన్కూర్ - కొచ్చిన్ రాష్ట్రంలో శ్రీ ధానుపిళ్ళై మంత్రివర్గంపై విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానం ఆమోదించబడింది. కాంగ్రెస్ అసెంబ్లీ పార్టీ నాయకుడైన శ్రీ పి. గోవిందమిసన్ సూతన మంత్రివర్గాన్ని ఏర్పరిచారు.

* * * రష్యా ప్రధానమంత్రి జార్జి మలెంకోవ్ రాజీనామా యిచ్చాడు. ఆయన స్థానంలో మార్షల్ బుల్గానిన్ ప్రధానమంత్రిగా నియమించబడ్డాడు.

ఆంధ్రరాష్ట్ర ఆసెంబ్లీ సభ్యుల ఎన్నికలు ఫిబ్రవరి 11 వ తేదీన ప్రారంభమయ్యె. ఆరోజున మొత్తం 43 స్థానాలకు పోలింగు జరిగింది. అయిదు దఫాలుగా యీ ఎన్నికలు జరిగి ఫిబ్రవరి 27 వ తేదీతో ముగింపు కాగలవు.

విశాఖపట్టణంలోని హిందూస్థాన్ షిప్ యార్డ్ లో తయారవుతున్న తొలి ప్రయాణీకుల ఓడను జూన్ మాసంలో జలప్రవేశం చేయించగలరు. దీని బరువు 6,000 టన్నులు. ఈ ఓడ 620 మంది ప్రయాణీకులనూ, 4,000 టన్నుల సరుకునూ మోయగలదు.

మన దేశంలో కల్లా గొప్ప గ్రంథాలయం కలకత్తాలోని 'నేషనల్ లైబ్రరీ'. ఇందులో ఇప్పుడు ఇంగ్లీషు, రాష్ట్రభాషల—గ్రంథాల సంఖ్య 756,500కు వాటింది.

ఇండియాలో పర్యటిస్తూన్న రష్యన్ రచయితల ప్రతినిధివర్గంవారు మద్రాసు వచ్చారు. ఫిబ్రవరి 14 వ తేదీన వారు చందమామ కార్యాలయాన్ని సందర్శించారు. ఆ సందర్భంలో విడు భాషలోను 'చందమామ' ప్రతులతో కూడిన ఒక్కొక్క సెట్టు ప్రతినిధివర్గంలోని ప్రతిఒక్కరికి బహూకరించబడింది. వారు వాహనీ స్టూడియోనుకూడా సందర్శించి అక్కడి వివిధ శాఖలకు సంబంధించిన విషయాలను తెలుసుకున్నారు.

అండమాన్, నికోబార్ ద్వీపాలకు, పిల్లలు పాగ త్రాగకుండా నిషేధిస్తున్న చట్టాన్ని అనుసరింపజేస్తూ ఇండియా ప్రెసిడెంట్ ఒక ఉత్తరువు జారీచేశారు.

రాయ్ పూర్ జిల్లా సిర్పూర్ లో 1,200 సంవత్సరాలనాటి బౌద్ధ స్తూపారామ శిథిలాలను కనుగొన్నారు. అక్కడ సాగర్ విశ్వవిద్యాలయ పురాతత్వ శాఖవారికి దీపాలు, పళ్ళెాలు, కొడ పళ్ళు మొదలైన 2,000 గృహాపకరణ సామగ్రి దొరికింది. ఆరడుగుల ఎత్తుగల బుద్ధ విగ్రహం, 16 స్తంభాల నభామండపంకూడా కనుగొనబడింది.

వికలాంగులనంతనే
హాస్యంలో ముంచెత్తుచున్న
అద్భుత కృంగార చిత్రం!

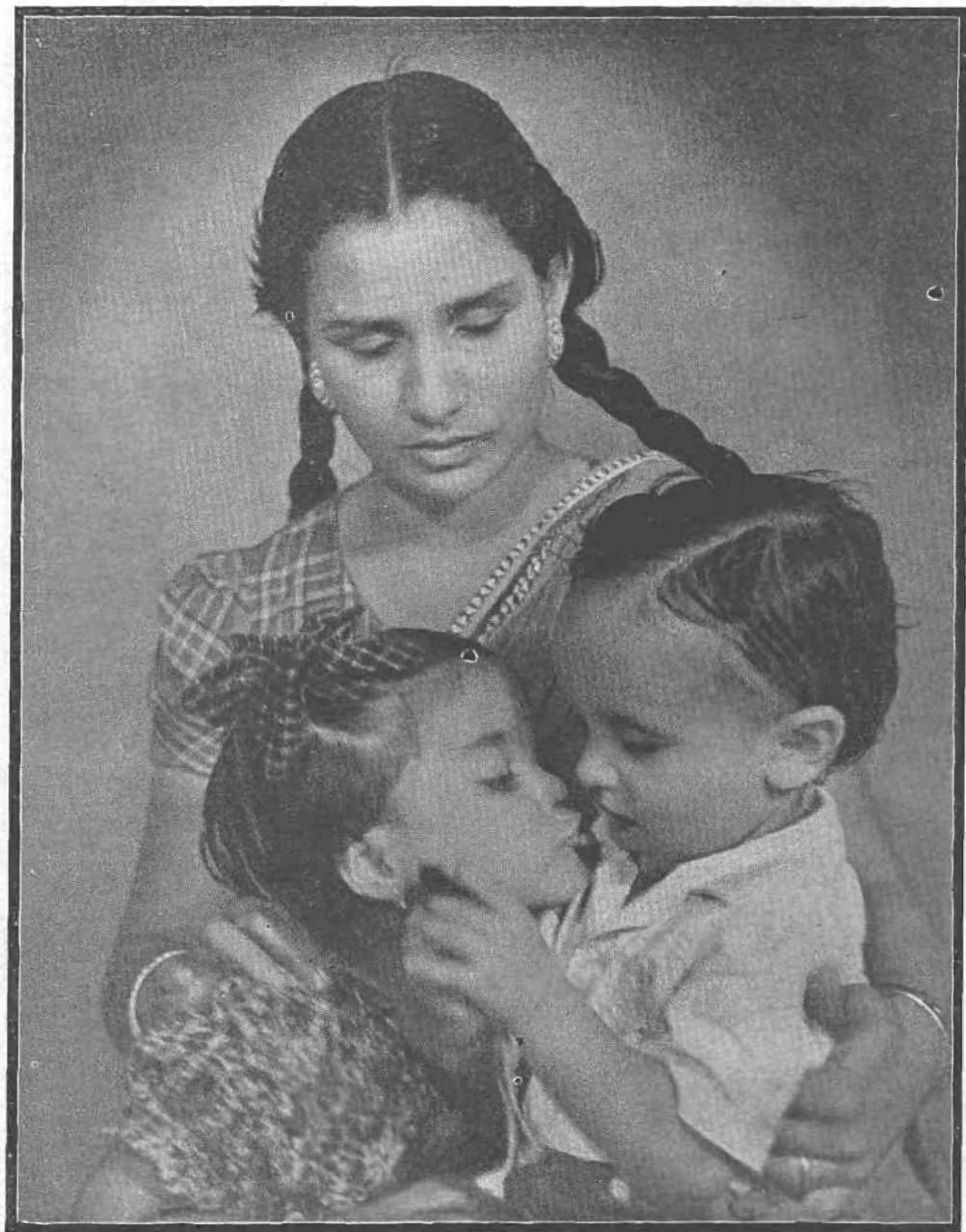

విజయ హాస్య మిస్సమ్మ

డైరెక్షన్..... ప్రసాద్
నిర్మాతలు..... నాగిరెడ్డి & చక్రపాణి

జహుమతి
పొందిన వ్యాఖ్య

అమ్మ విడిచి ఆడము

పంపినవారు :
రమేష్ - అంబం

